

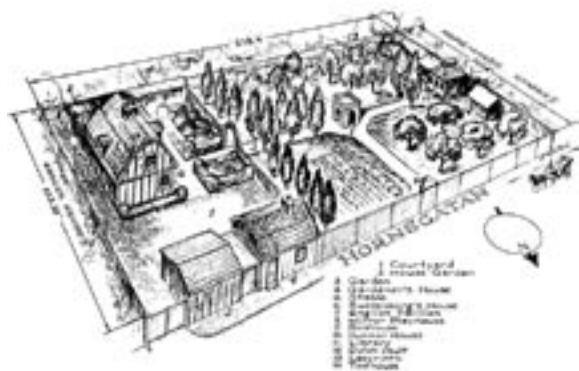
Obsah:

1. Swedenborgova teologická zahrada Jonathan S. Rose.....	2
2. Co to je dobrá práce	10
3. Písmo na zdi Alan Misson	12
4. Modlitba Christopher R. Smith	15
5. Znovuoživení vědy o souvztažnostech Oliver R. Odhner	20
6. Souvztažnosti a jazyk Walter E. Orthwein	23
7. Narození Šéta Thomas King.....	26
8. Klíč k Bibli – ptáci William L. Worchester	32

Swedenborgova teologická zahrada

neboli

Úvod do Swedenborgových vydaných teologických spisů

JONATHAN S. ROSE

Ve čtyřicátých letech sedmnáctého století, uprostřed věku osvícenectví a uprostřed svého života, evropský vědec Emanuel Swedenborg prošel duchovní krizí a osobní transformací. Několik let byl na jedné ze svých mnohých cest, ale nyní se vrátil domů do svého rodného Švédska, kde u Stockholmu vlastnil jistý majetek – skromný pozemek o rozloze asi 1,2 akrů (přibližně půl hektaru) na Södermalmu, ostrově nacházejícím se jižně od města. Tento pozemek se měl později stát expozicí pro veřejnost.

Někdy během následujících deseti let nechal Swedenborg řemeslníky celý pozemek uzavřít vysokým plotem

z fošen. Druhý plot rozdělával východní třetinu zahrady, v níž stály hlavní budovy, od zbytku, jenž měl být věnován rostlinám. Chodníky vedoucí z východu na západ a z jihu na sever rozdělávaly obdélníkovou zahradu na čtyři shodné oblasti. Zdá se, že každý z těchto kvadrantů, přestože jejich osázení se v průběhu času muselo měnit, byl věnován jinému typu vegetace: stromům pěstovaným pro své jedlé ovoce, stromům pěstovaným z jiných důvodů, menším rostlinám pěstovaným pro své plody a menším rostlinám ceněným pro své květy.

Do tohoto dalekosáhlého řádu a symetrie své zahrady Swedenborg vložil řadu zvláštních a nádherných prvků. Branou do zahrady byla masivní, bohatě zdobená, barokní francouzská brána, která příliš nezapadala mezi jednoduché švédské budovy a ploty. Vegetace sahala od obyčejné – například mrkve, špenátu a okurek – až po

cizí a exotickou – např. modré růže; tvarované zimostřázné keře z Holandska; dřiny, moruše a sladké kukuřice z Pennsylvánie; a růže a melouny z Afriky. Na jednom místě se nacházela velká závěsná klec pro exotické ptáky; na dalším se dveře v plotě tvářily, jako by musely vést do další zahrady, ale místo toho se otevíraly do sady zrcadel odrážejících skutečnou zahradu za pozorovatelem. U jihozápadního rohu nechal Swedenborg svými pracovníky vytvořit z prken téměř neproniknutelný labyrint, vybudovaný k pobavení svých mnohých návštěvníků.

Stejně tak pozoruhodná byla pěkná drobná besídka, z níž byl výhled na celou zahradu. Nepřechovávala o mnoho víc než psací stůl. Zde, v tomto skromném příbytku, se Swedenborg často namáhal nad teologickými pracemi, pro které je dnes znám nejvíce.

Tyto teologické svazky byly výsledkem více než dvou desetiletí práce. Zahrnovaly osmnáct různých osobitých prací v dvaceti pěti kvartových svazcích, obsahujících celkem asi tři a půl miliónů slov – prozkoumaných, sepsaných, vydaných a (z větší části) distribuovaných samotným Swedenborgem.

Swedenborgovy teologické práce odrážejí mnoha různými způsoby jeho zahradu. Nahlíženy obecně, vyjadřují symetrii a rovnováhu, metodu a posloupnost. Jejich přístup se různí, jejich rozsah je vyčerpávající. Člověk v nich cítí autorovu inteligentní, a přesto pokornou úctu k míru, jež přináší ráj. Tak jako Swedenborgova zahrada

byla rozsáhle symetrická z východu na západ i z jihu na sever, jeho teologie vykazuje horizontální symetrii lásky a moudrosti, vůle a intelektu, dobra a pravdy, dobré vůle a víry; a vertikální symetrii Pána a lidstva, nebe a pekla, nebe a země, ducha a těla, vnitřních a vnějších úrovní mysli. Ačkoli uběhlo dvacet osm let mezi vydáním prvního a posledního titulu, teologie jeho osmnácti děl je extrémně souvislá a logická. Nahlížíme-li ji však z užšího pohledu, Swedenborgovy vydané teologické práce – opět stejně jako jeho zahrada – obsahují mnoho prvků, jež nás vyvádějí z míry a vzbuzují úžas či potěšení.

Tato esej je pozváním čtenáře, aby vstoupil do zahrady Swedenborgových prací a prohlédl si ji jak z daleké, tak z blízké perspektivy.

I. BRÁNA: SWEDENBORGOVO PROHLÁŠENÍ

Uvědomuji si, že mnozí budou tvrdit, že nikdo, dokud žije v tělesném životě, nemůže mluvit s duchy a anděly, že mám halucinace nebo že jsem si takové příběhy vymyslel a využil lidské důvěřivosti, a tak podobně. Nic z toho mě však netrápí; viděl jsem, slyšel jsem, cítil jsem. (NT 68)

Branou do Swedenborgovy teologické zahrady je porozumění jeho jedinečnému prohlášení o duchovních

zkušenostech. Prvá kapitola jeho první vydané teologické práce končí odvážným prohlášením o jeho přímé zkušenosti s duchovní realitou: *Vidi, audivi, sensi* – „Viděl jsem, slyšel jsem, cítil jsem.“ Tato fráze je vědomou upomínkou stručného vyjádření Julia Caesara o jeho velkém vítězství: *Veni, vidi, vici* – „Přišel jsem, viděl jsem, zvítězil jsem.“ Oproti Caesarovi však Swedenborg vyhláší vítězství nikoli nad nepřítelem, ale nad nejistotami, jež narušují tolik lidských zkušeností s duchovní realitou. Tvrdí, že existuje jiný svět: on jej viděl, slyšel, cítil.

Swedenborg byl plně uznáván evropskou společností i ve své vědecké kariéře. Narodil se jako syn vysoce postaveného lutherského duchovního a získal vzdělání v Uppsale, na nejprestižnější univerzitě sedmáctého století ve Skandinávii. Jako hlava své rodiny, jež byla povýšena do šlechtického stavu v roce 1719, byl členem švédské Sněmovny šlechticů. Podnikl rozsáhlý výzkum v různých oborech, počínaje přírodními vědami a konče anatomii, a získal mezinárodní reputaci jako vědec. S touto pozoruhodnou kariérou a vědomím svého postavení v evropské společnosti si musel být pronikavě vědom ztráty uznání, když se po své duchovní krizi přiklonil k teologii. Odtud plyne význam jeho prohlášení: zakládá autoritu ke sdílení duchovních vhlédů, jež se cítil zavázán (ve skutečnosti dokonce na božský rozkaz) publikovat pro lidstvo.

Není samozřejmě jediným, kdo prohlásoval, že má zkušenosti z druhého

světa. Ten má mnoho názvů: ráj, věčnost, svět na druhé straně, duchovní svět. Mnozí podle svých zpráv cestovali v meditaci, ve zkušenostech blízkých smrti či jiných transcendentálních zkušenostech. Většina zkušeností, o kterých tito lidé hovoří, není tělesná. Cestovatelé do těchto oblastí obvykle zanechávají nečinnné tělo za sebou a dokonce hlásí, že viděli své fyzické já z dálky. Pro skeptiky jsou taková tvrzení o netělesných zkušenostech jistě více, než kolik může jejich víra unést; avšak Swedenborg šel ještě dál. Trval na tom, že od poloviny svých padesátých let po celý zbytek svého života žil a působil v obou světech, materiálním a duchovním, zároveň. Byl si schopen udržet vědomí druhého světa všemi svými smysly, konverzovat s jeho obyvateli, pozorovat jeho podstatu a strukturu, zatímco se věnoval množství různých aktivit v tomto světě, od vydávání knih po zahradničení, od společenského života po politickou aktivitu.

Někteří kritici jej opravdu pro jeho tvrzení označili za mentálně nemocného či šíleného. Současné zprávy však prohlašují, že byl inteligentní, jasně myslící, spolehlivý a laskavý. Mnoho svědectví dokazuje, že byl fyzicky, politicky a intelektuálně aktivní až do své smrti v osmdesáti čtyřech letech. Pokud by to bylo šílenství, byla by to nemoc zvláštním způsobem prospěšná.

Máme také nezávislá svědectví přinášená různými lidmi, jež podporují Swedenborgovo tvrzení, že byl v kontaktu s anděly a duchy, přestože to jako

důkaz není nezpochybnitelné. Zejména tři události způsobily za jeho života rozruch, přitáhly pozornost a vyvolaly komentář dokonce i filozofa Immanuela Kanta (1724–1804), který se o nich rozepisoval v dopise svému známému. Ve stručnosti jsou následující: (1) Při své návštěvě Göteborgu Swedenborg jasnozřivě spatřil a správně popisoval detaily požáru, který právě řádl tři sta mil daleko ve Stockholmu. (2) Pomohl jistě vdově nalézt stvrzenku na značnou sumu peněz, o které jistý zlatník tvrdil, že ji její manžel nikdy nezapltil, přestože o tom, kde se nalézá, mohl vědět pouze její zesnulý manžel. (3) Ohromil švédskou královnu Lovisu Ulriku (1720–1782) v reakci na její výzvu tím, že jí řekl rodinné tajemství, o kterém prohlásila, že je nemohl prozradit žádný žijící člověk.

Přestože on sám tyto události nezaznamenal, potvrdil jejich pravdivost a stál za tím, že to jsou důkazy, že byl v kontaktu s anděly a duchy. V jeho době i později lidé považovali tyto a další nezávisle zaznamenané historicky za přesvědčivé doklady věrohodnosti Swedenborgova pozdějšího prohlášení.

II. USPOŘÁDÁNÍ ZAHRADY SWEDENBORGOVÝCH THEOLOGICKÝCH PRACÍ

Po vstupu branou před sebou návštěvník uvidí celkové uspořádání zahrady osmnácti spisů. V této teologické zahradě Swedenborg předkládá křesťanské sdělení, avšak takové, jež se liší od jiných forem křesťanství. Jeho stěžejní učení, pojmy a formulace se neustále v průběhu celého díla opakují, obklopeny nekonečně různorodým ilustrativním a zkušenostním materiálem. Kdyby za základ své teologie použil pouze své duchovní zkušenosti, její struktura by byla založena na něčem relativně nedokazatelném, vyžadujícím ze strany čtenáře notnou dávku víry. On však široce využíval také objektivních základů a zahrnul do nich logiku, dokázané empirické znalosti a Písmo (které jako oddaný křesťan považoval za objektivně spolehlivou autoritu). Používal deduktivní argumentaci, vytvářel analogie s fyzikálními a sociálními skutečnostmi, citoval Bibli a odvolával se na své duchovní zkušenosti. To vše mu sloužilo k podpoře široce pojaté teologie, jejíž uspořádání může být shrnuto následovně.

a) Bůh a Lidství a Lidství Boha

Ve Swedenborgově teologii je jeden Bůh, jenž se obecně nazývá „Pán“ (latinsky *Dominus*, spíše titul nežli jméno označující „toho, kdo vládne“). Pán je člověk, a proto veškeré stvoření odráží ve větší či menší míře lidství. Být člověkem znamená mít srdce a mysl, neboli jinými slovy, vůli či chtění a rozum či soudnost. Vůle nebo chtění je schopnost, jež umožňuje lidským bytostem zakoušet účelnost, hodnoty, záměry, lásku a emoce, zatímco rozum či soudnost jim umožňuje zakoušet moudrost, inteligenci, přemítání a myšlení. Lidské tělo je „pouhý poslušný služebník“ (PKN 397) činící, co vůle zamýšlí a vyjadřující, co rozum myslí. Být člověkem pak znamená mít ducha či mysl složenou z vůle a intelektu, jež žije v duchovním světě, a tělo složené z masa a krve, jež žije v materiálním světě neboli fyzikální realitě. Duch vlastní citění, myšlení a vědomí; oživuje také procesy vnímání, řeč a pohyb těla.

Láska je podstata a zdroj lidského života. Existují čtyři obecné kategorie lásky: láska k Pánu, láska k bližnímu, láska ke světu a láska k sobě. Prvé dvě jsou dobré lásky. Další dvě jsou dobré, pokud nemají převahu nad prvními – tehdy se stávají zlymi (BLM 396). Láska k Pánu je vyšší ze dvou dobrých lásek a je protikladná lásce k sobě, nejnižší lásce. Každá z těchto lásek má odvozené city či touhy, tak jako větve stromu, a doprovodné myšlenky a znalosti. Každý je v podstatě svou vládnoucí láskou, láskou jedinečnou pro daného jedince. Přesto všechny

lidské lásky mohou být sdruženy pod tyto čtyři obecné lásky.

Pána charakterizuje dokonalé lidství. Pánovou podstatou je čistá láska a čistá moudrost, nekonečná láska, jež zamýšlí spasení každé lidské bytosti, a nekonečná moudrost, jež vidí, jaké zákony a strukturu musí mít vesmír, aby byl tento záměr uskutečněn. Cílem Pánovy lásky, obecným účelem při stvoření a udržování vesmíru, je zalidnit nebe lidskými bytostmi, které Pán miluje a které Pánovi svobodně lásku opětvují. Centrální roli pak v Pánově plánu hraje lidská duchovní svoboda, tedy schopnost jednotlivce vybírat si mezi dobrými a zlymi láskami a mezi pravdivými a klamnými myšlenkami. Dokud jejich volba nebe či pekla není dokonána, lidské bytosti zůstávají v rovnováze mezi dobrem a zlem, mezi pravdou a klamem, takže jejich volba bude svobodná a uvážená.

Na počátku Bůh stvořil dva světy, duchovní a fyzický. Duchovní svět je skutečnější než fyzický svět. Je tvořen duchovní substancí a jako takový nemá nic společného s fyzickou realitou. A přestože jsou tyto dva světy odděleny, lidská mysl je cítí a vnímá jako podobné. Lidské bytosti žijící ve fyzickém světě tvoří nezbytný most mezi dvěma světy, s myslmi v duchovním světě a těly ve fyzickém. Od stvoření bylo záměrem, aby lidské bytosti žily vědomě v obou světech zároveň a cítily duchovní realitu svými smysly v duchu a fyzickou realitu svými tělesnými smysly. (NT 69)

Jelikož Pán je člověk, nebe odráží lidství, a to na mnoha úrovních. Celé nebe odráží jedinou lidskou formu, a přesto každá z jeho dvou říší a tří nebes je sama o sobě kompletní lidskou formou. V ještě menším měřítku má každé společenství v nebi lidskou formu, stejně jako každý anděl. Tedy na kterékoli úrovni a v jakkoli širokém či úzkém měřítku existuje celistvost a lidství. Jak naznačovali starověcí filozofové svým konceptem lidské bytosti jako mikrokosmu, každý jedinec má v sobě celé nebe a celý svět. Swedenborg občas poukazuje na paralelní vztah mezi myslí a srdcem a mužskou a ženskou osobou, jakkoli jde o vysoce komplexní vztah. Přesto popisuje každé pohlaví jako plného člověka, protože muž i žena mají vůli a rozum. V jednom výkladu se jako základní odlišnost mezi ženstvím a mužstvím uvádí, že v ženách převládá vůle či chtění a v mužích rozum či soudnost (NP 369), což propůjčuje těmto pohlavím rozdílné schopnosti a formy moudrosti (ML 168, 174–176). Přestože Swedenborgova práce o manželství naznačuje, že každá buňka ženy je ženská a každá buňka muže je mužská (ML 33), jeho práce všeobecně zdůrazňují mnohem méně rozdíly mezi muži a ženami než jejich podobnosti, neboť jeho teologie je obvykle vyjadřována univerzálními termíny a týká se obou pohlaví stejně.

b) Význam nebe a pekla

V duchovním světě je Pánovo lidství jen zřídka kdy zakoušeno smyslově. Místo toho andělé obvykle vidí Pána vy-

soko nad nebem jako slunce, jehož láska a pravda skrápí duchovní svět velmi podobně, jako teplo a světlo našeho slunce skrápějí zemi. Duchovní svět se skládá z nebe a pekla a takzvaného světa duchů uprostřed. Lidé, kteří se přiklonili k Bohu a svému bližnímu, se stali jakoby nebem již za života v tomto světě a budou žít v nebi po smrti. Lidé, kteří se přiklonili sami k sobě a ke světu na úkor Boha a svého bližního, se stali peklím a budou žít po smrti v pekle. Svět duchů s nebem nahoře a peklím dole je dočasným domovem všech, kdo zemřeli, ale nejsou ještě ani v nebi, ani v pekle. Svět duchů je také dočasným domovem lidské mysli, zatímco tělo je naživu ve fyzickém světě, přestože lidé na zemi si obvykle nejsou světa duchů vědomi, neboť jejich duchovní smysly bývají uzavřeny.

Nebe a peklo jsou oddělené a opačné. Přestože obyvatelé pekla mají svobodu navštívit nebe, bez zvláštní ochrany brzy zjistí, že tam nemohou řádně dýchat a těžce tam strádají, dokud se nevrátí domů. Stejně tak andělé, není-li jim poskytnuta zvláštní ochrana, nemohou dýchat v pekle. Všichni obyvatelé nebe (zvaní andělé), všichni obyvatelé světa duchů (zvaní duchové, andělští duchové a zlí duchové) a všichni obyvatelé pekla (zvaní satani, ďábli, démoni a zlí duchové) byli kdysi lidskými bytostmi žijícími v fyzickém světě, ať na této zemi nebo na některé jiné planetě. Existuje jen jedna univerzální lidská rasa.

Lidská mysl má tři úrovně: nejnižší neboli pozemskou rovinou, střední

neboli duchovní rovinou a nejvyšší neboli nebeskou rovinou. Při narození nejsou tyto úrovně otevřeny ani uzavřeny. Tyto tři úrovně lidské mysli odpovídají třem úrovním ochoty následovat Pána. Následování Pána, avšak ne více než tělesnou poslušností, otevírá naše mysli na nejnižší úrovni a připravuje nás na život v nejnižším nebi; následujeme-li Jež také s inteligencí, otevírá to naše mysli na prostřední úrovni a připravuje nás to k životu ve středním nebi; a následujeme-li Jež s láskou, otevírá to naše mysli na nejvyšší úrovni a připravuje nás to k životu v nejvyšším nebi (viz NT 9594). Míra otevřenosti je něco, co si volíme a k čemu dáváme souhlas. Odvracení se od Pána a nebe směrem k výlučnému zaměření se na sebe a svět uzavírá naše mysli nebeskému vlivu shora a otevírá je pekelnému vlivu zdola, opět v různých úrovních podle hloubky a intenzity naší účasti na zlu. Vyšší úrovně mysli se uzavírají a duch se stává pouze zemský; či ještě hůře, smyslově orientovaný; či nejhůře ze všeho, tělesně orientovaný.

c) Božský vliv a Jedinec

Pán je přítomen v času a prostoru, ale nepodléhá jejich omezením. Všudy-přítomný Pán plyne přímo do nebe, do světa duchů, do pekla, do lidské mysli a do zvířat, rostlin a neživých předmětů, a to v tom největším stejně jako i nejmenším představitelném měřítku. Zároveň je tento příliv také hierarchicky rozdělený. Dobro a pravda od Pána plynou dolů vyššími a nižšími nebesy a skrze andělské duchy ve světě duchů

se dostávají až do vyšších úrovní lidské mysli; zatímco zlo a nepravda, což jsou jednoduše překroucené ozvěny téhož přitékajícího života shůry, se zvedají z nižšího do vyšších pekel, procházejíce zlými duchy ve světě duchů do nižších úrovní lidské mysli. Zatímco žijeme v tomto světě, všechny naše myšlenky a vjemy, ať pravdivé či klamně, a všechny naše emoce, hodnoty a touhy, ať dobré či zlé, plynou dovnitř od Boha skrze různé části druhého světa.

Swedenborg viděl vesmír jako něco, co reaguje na přímý i nepřímý vliv Pánova života neomezeným množstvím různých způsobů. Vytváří analogii se slunečním světlem, které vyzáruje jednoduše, ale zdá se, že se mění podle svého přijímání – vyvolává nádherné barvy a vůně, když svítí například na květiny, ale odporné barvy a pachy, když svítí na výkaly (NP 569; BLM 348). Tak jako vše v přírodě, i lidské bytosti jsou schrány vytvořené tak, aby přijímaly život, a nikoli životní formy o sobě. Na rozdíl od květin a výkalů mají lidské bytosti škálu možných voleb ve svých reakcích na život, jenž plyne od Pána. Swedenborg nás nabádá, abychom vítali dobro, jež plyne dovnitř, a odmítali zlo, a to tím, že první přičkneme Pánu a druhé pošleme zpět do pekla.

Kdybychom věřili tomu, jak se věci opravdu mají, že vše dobré přichází od [Pána] a vše zlé z pekla, pak bychom si nepřičítali za zásluhu dobro v sobě ani bychom se nevinili za zlo. Kdykoli bychom mysleli

či učinili cokoliv dobrého, soustředili bychom se na Pána, a jakékoli zlo, které by vplynulo, bychom odrazili zpět do pekla, odkud přišlo. Ale jelikož nevěříme v žádný vliv z nebe nebo z pekla, a proto věříme, že vše, na co myslíme a co zamýšlíme, je v nás a z nás, přivlastňujeme si zlo a pošpiňujeme dobro pocitem, že si je zasloužíme. (NP 302)

Má svůj význam, že nemůžeme uniknout zdání, že žijeme sami. Co Swedenborg nazývá naším smyslem autonomie, je dar od Pána, jenž umožňuje vzájemnost a spasení. Intelektuální víra a uznání, že dobro a zlo plynou dovnitř, proto budou opakovaně podřívány naší zkušeností bytí naživu, zdánlivým vlastněním citů, myšlenek a vjemů.

Duchovní postup pak vyžaduje jak uznání, tak i jednání. Musíme intelektuálně uznat, že vše dobré a zlé plyne dovnitř, a přesto musíme jednat s veškerou naší zdánlivou silou a životem tak, abychom zastavili to, co je zlé, a začali činit to, co je dobré. Uznávat Pána a nejednat znamená zůstat tam, kde jsme začali; a jednat a neuznávat Pána znamená nafukovat své vlastní já.

Naše zdánlivě autonomní jednání a uznání našeho dluhu Pánu se objevuje v pětibodovém shrnutí, čemu věřit a jak žít:

1. Je jen jeden Bůh; v Něm existuje božská Trojice; On je Pán Bůh Spasitel Ježíš Kristus.
2. Věřit v Něj je víra, která spasí.
3. Nesmíme činit věci, jež jsou zlé – ty patří ďáblu a pocházejí od ďábla.
4. Musíme činit věci, které jsou dobré – ty patří Bohu a pocházejí od Boha.
5. Musíme tyto věci činit, jako bychom tak dělali sami, ale musíme věřit, že pocházejí od Pána, který pracuje s námi a skrze nás.

Pokračování příště: Osídlení zahrady

Co to je dobrá práce?

E. SWEDENBORG,
OBJASNĚNÁ APOKALYPSA 825:3–5

Jelikož lidé, kteří jsou pyšní na svou inteligenci, oddělují práci od víry, a proto nevědí (a po utvrzení se v tomto postoji si již ani nepřejí vědět), co to je práce, láska k bližnímu či bližní – proto nyní uvedu, co to je dobrá práce.

Dobrá práce je vše, co člověk činí, píše, o čem káže, ba dokonce o čem hovoří, nepochází-li to z něj samého, ale z Pána. A z Pána člověk jedná, píše, káže a hovoří tehdy, když žije podle zákonů svého náboženství. Zákony našeho náboženství praví, že má být uctíván jeden Bůh, že je třeba vyhýbat se cizoložstvím, krádežím, vraždám a falešným svědectvím, a tak i podvodům, neoprávněným ziskům, nenávisti, mstám, lžím, urážkám a různým dalším činům, jež nejsou zmíněny pouze v desateru, ale také na mnoha dalších místech Slova, a jsou tam označovány za hříchy proti Bohu a také za ohavnosti. Když se člověk těmto věcem vyhýbá, protože jsou proti

Slovu, a tak i proti Bohu, a jelikož jsou z pekla, tehdy žije podle zákonů svého náboženství. A nakolik žije podle svého náboženství, natolik jej vede Pán; a nakolik jej vede Pán, natolik je jeho práce dobrá. Tehdy je totiž veden k tomu, aby činil dobro a hovořil pravdivě kvůli dobru a kvůli pravdě, a ne kvůli sobě a světu. Jeho radostí je užitečnost a jeho potěšením je pravda. Každý den jej také Pán učí, co má dělat a říkat a co má kázat a psát; neboť když byla odstraněna zla, je neustále pod vedením Pána a v osvětlení. Není však veden a vyučován bezprostředně nějakým diktátem nebo nějakou vnímatelnou inspirací, ale vlivem na svou duchovní radost. Odtud získává schopnost vnímat podle pravd, jež vytvářejí jeho rozum. A když díky tomuto vlivu jedná, zdá se mu, jako by jednal sám od sebe, a přesto ze srdce uznává, že tak činí z Pána.

V tomto stavu jsou všichni andělé; všechny děti jsou do nebe vedeny touto cestou.

Jiné je to u člověka, který se zdržuje zel a vyhýbá se jim kvůli občanským zákonům a kvůli škodě, kterou by utrpěla jeho pověst. Nevyhýbá se jim totiž z žádné duchovní příčiny, ale jen z příčiny přírodní. Proto činí skutky, jež se sice zvenku jeví jako dobré, ale vnitřně jsou zlé. Jsou jako obrazy ze smrdutého bláta, pokryté takovými barvami, aby vypadaly krásně; nebo jako nádherně vyhlížející prostitutky

oděné v bílých šatech, s diadémy na čele a klenoty v uších, a přesto uvnitř překypující špínou.

Nyní uvaž, jaký je dnes křesťanský svět. Kolik je dnes těch, kdo se vyhýbají cizoložstvím, podvodům, neoprávněným ziskům, nenávisti, mstám, lžím a urážkám ne proto, že jsou proti Slovu, a tak i proti Bohu, ale proto, že odpoují občanským zákonům, a kvůli své pověsti, strachu ze ztráty cti a světskému prospěchu? Pátrej vnitřně po příčině, a objevíš důvod, že nevěří v existenci nebe a pekla a života po smti.

Z toho vysvítá, že cokoli člověk činí, ať je to něco malého či velkého, jedná se o dobrou práci, pokud tak činí podle náboženství a v církvi ze Slova poté, co se odvrátil od zel, protože to jsou hříchy, samy o sobě pekelné. A naopak – že cokoli člověk činí, ať je to něco malého či velkého, pokud to nečiní podle náboženství, a u nás ze Slova, jedná se o zlou práci.

Více na toto téma viz odst. 803. Je však třeba si uvědomit, že ten, kdo se vyhýbá zlům, protože jsou proti Božským zákonům ve Slovu, ten se jim vyhýbá také proto, že odporují občanským a morálním zákonům ve světě. Člověk totiž myslí podle občanských a morálních zákonů, když je v přírodním stavu, a z duchovních zákonů, když je v duchovním stavu. Z toho plyne, že vyhýbat se zlům a činit dobro kvůli pověsti a své cti není na škodu, pokud Slovo a odtud náboženství zaujímají vyšší místo a tvoří hlavu, a vlastní já a svět zaujímají nižší místo a tvoří chodidla. V opačném případě je náboženství nohama pošlapáno a svět je uctíván jako hlava.

PÍSMO NA ZDI

ALAN MISSON

HISTORICKÝ KONTEXT

Kniha Danielova nám předkládá neobyčejnou škálu živých příběhů a vizí. V kapitole 5 čteme překvapivé vyprávění o ruce písíci na zeď při hostině krále Belšasara. Rembrandt zachytil tuto událost ve svém slavném obraze a jasně na něm vidíme strach a neblahou předtuchu, kterou měl Belšasar, když pozoroval písíci ruku.

Stalo se to téměř jistě v roce 539 před n. l., 23 let po smrti Nebúkadnesara. Tehdy, v roce 597 před n.l., Nebúkadnesar dopravil judský národ do vyhnanství v Babylónu, kde zůstal 60 let.

Jak čteme u Daniela 5, získáváme jasný dojem, že Belšasar je král a také syn Nebúkadnesara. To však nemusí být správná interpretace původní hebrejštiny; také archeologické nálezy nám ukázaly, že v oné době byl králem Nabonidus, avšak vládl se svým synem Belšasarem jako se svým knížecím zástupcem. Nabonidus byl Nebúkadnesarovým zetěm, takže Belšasar musí

být Nebúkadnesarovým vnukem, ne synem.

Vrátíme-li se zpět o dalších 500 let, ocitneme se v době prvního izraelského krále Saula, jež následovala po dlouhém sledu méně významných vůdců jako Gideon. Po Saulovi se stal králem David a učinil Jeruzalém hlavním městem Izraele. A potom v roce 970 před n.l. se králem stal Šalamoun, a jelikož národ žil v míru a blahobytu, dokázal postavit v Jeruzalémě chrám.

Když však v roce 928 před n.l. zemřel, království bylo rozděleno na Izrael a Judeu se svými vlastními králi, Jarobeámem v Izraeli a Rechabeámem v Judeji. Králové přicházeli a odcházeli a proroci je opakovaně varovali, aby se obrátili zpět k Pánu. V roce 722 před n.l. však Samaří podlehně Asyřanům a izraelské království zanikne. Judea bojuje dál, až v době krále Sidkijáše Nebúkadnesar zničí Jeruzalém i chrám a začne vyhnanství.

Na konci příběhu Belšasara v Danieli 5 čteme o tom, že když Kýrus dobyl Babylón, stanovil Darjavěše médského za vládce, a pak dovolil pozůstatkům Judy vrátit se do Jeruzaléma.

Z celé této historie tedy můžeme vidět, že k psaní na zdi v Danieli 5 dochází v tom nehlubším bodě židovské historie, avšak jde přesto o událost, po které přichází obnova a Jeruzalém znovu získává centrální úlohu v židovském životě.

PÍSMO NA ZDI

„Vidět písmo na zdi“ je jedním z mnoha výrazů přejatých z Bible a v angličtině znamená „vidět zlé znamení“. Jak mocná metafora! Vidíme zlé znamení, když si konečně uvědomíme, že se něco opravdu stane, změní či skončí. Možná jsme se na chvíli domnívali, že změna je za dveřmi, ale nechtěli jsme tomu opravdu věřit. Pak se to náhle stane naprosto zřejmým a my „vidíme písmo na zdi“, událost se stane a je příliš pozdě něco s tím dělat. (...)

V Belšasarově případě šlo o zničení jeho a otcova království. Viděl, že je to už na cestě? Neuvědomoval si, že korupce v babylónském království rozsévala semena sebezničení? Možná měl vnitřně nějaké tušení toho, co přijde, ale teprve když se objevilo písmo na zdi, plně mu došlo, že už je příliš pozdě, že se stane nevyhnutelné.

*Ještě té noci byl kaldejský král
Belšasar zabit. (D 5,30)*

Na zdi byla napsána tato slova:

Mené Mené Tekel Peres

Tato čtyři slova znamenají, jak kniha Danielova uvádí:

Sečteno Sečteno Zváženo Rozděleno

Tato slova v podstatě popisují proces duchovního soudu, jenž začíná sečtením a končí rozdělením.

Mené – sečteno

Boží Slovo je plné čísel, ale v duchovním smyslu to nejsou čísla, ale spíše popisy kvality vnitřního života člověka. Když je někdo „sčítán“, znamená to, že je posuzována kvalita jeho duchovního života.

Tekel – zvaženo

Proces „sčítání“ či posuzování kvality lidského života obsahuje zvažování rovnováhy. To je něco, co si dokážeme dobře představit. Jaká je v našem životě rovnováha mezi pravdou a klamem, mezi dobrem a sobectvím? Kdyby naše kvality byly zvažovány, vychýlila by se ručička na stranu lásky a dobra, nebo by se vychýlila opačným směrem?

Peres – rozděleno

Konečně dojde k oddělení dobrého a pravdivého od zlého a klamného a soud je završen. Vzpomeňme si například na slova u Matouše 25:32–33:

*A budou před něho shromážděny
všechny národy. I oddělí jedny od
druhých, jako pastýř odděluje ovce
od kozlů, ovce postaví po pravici
a kozly po levici.*

K tomuto druhu soudu nedochází jedenkrát v životě, ale je to něco, co se může uskutečnit kdykoli. Celý cyklus pokání, přetvoření a znovuzrození závisí na tom, jak hluboce do sebe se díváme a nakolik dovolíme, aby se projevíly a byly posouzeny naše skutečné duchovní kvality; jak se sami sebe ptáme, nakolik je v našich životech v rovnováze dobro a co je v nás špatného a sobeckého. Pokud toto zkoumání provádíme upřímně a s Pánovou pomocí, pak může dojít k rozdělení a to, co je sobecké, může být odstraněno. Dochází k soudu.

Všichni lidé v Božím Slovu zobrazují některý aspekt našeho vlastního duchovního charakteru a Belšasar není žádnou výjimkou. Byl králem, a jako všichni králové ve Slovu představuje něco, co může v našich životech vládnout.

Prvním dobrým králem, který může v našich životech vládnout, je Saul, prostá poslušnost Božího slova. Prostou poslušností můžeme dosáhnout

mnohého, ale když začínáme rozumět, o čem je pravda a kam nás musí vést, můžeme duchovně postoupit na místo, kde kraluje David. Je to velký krok vpřed, ale můžeme postoupit ještě dále. Začínáme milovat pravdu pro to, co může způsobit v našich životech, a stáváme se moudřími. V našich životech vlád-

ne Šalamoun a může být postaven chrám.

Avšak Šalamounova vláda končí a království se rozděluje.

Kdybychom se jen mohli držet Šalamounova stadia navěky! Ale nemůžeme, nejsme dokonalí a brzy nás začnou vést všechny možné druhy rozdílných principů a dostavuje se duchovní úpadek a rozdělení. A pokud jim to dovolíme, přicházejí vládnout a ovládat náš život sobecké principy a odvádějí nás daleko od života soustředěného na Boha, vykresleného Šalamounem stavícím chrám v Jeruzalémě.

Nyní je králem Nebúkadnesar a my jsme v cizí zemi. Láska k pravdě uvolnila cestu duchovní korupci. A pak dochází k dalšímu a konečnému úpadku zobrazenému Belšasarovou hostinou, při níž dokonce použil zlaté a stříbrné nádoby odnesené z chrámu v Jeruzalémě. Jak hluboko můžeme duchovně upadnout? Tak hluboko, že můžeme znesvětit i to, co je opravdu dobré a pravdivé?

Pak se ale objevuje nápis na zdi, Belšasar je souzen a umírá. Nyní je králem Peršan Kýrus a ten nechá pozůstatky Judy vrátit se domů a znovu vybudovat Jeru-

zalém a chrám.

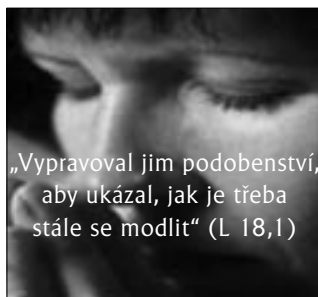
I když to, co v našich životech vládne, je duchovně zkažené, vždy je Pánem zajištěna cesta zpět. Vždy zde je mož-

nost, aby byly vytvořeny nové vládnoucí principy, které nás mohou dovést zpět k lepším věcem, zpět ke způsobu života, v jehož středu je Bůh.

Musíme jen spatřit písmo na zdi!

Z časopisu Lifeline 5/05

MODLITBA

CHRISTOPHER R. J. SMITH

Modlitba je definována jako „hovor s Bohem a zároveň jistý vnitřní pohled na věci, za které se člověk modlí“ (NT 2535). Jsou-li slova mých úst a meditace mého srdce pro Něj přijatelné, pak dochází ke komunikaci. Ve skutečnosti se praví, že modlitba není „nic jiného než komunikace“. (NT 3285) Můžeme tedy říci, že při ní dochází k dialogu. Já hovořím a Pán odpovídá.

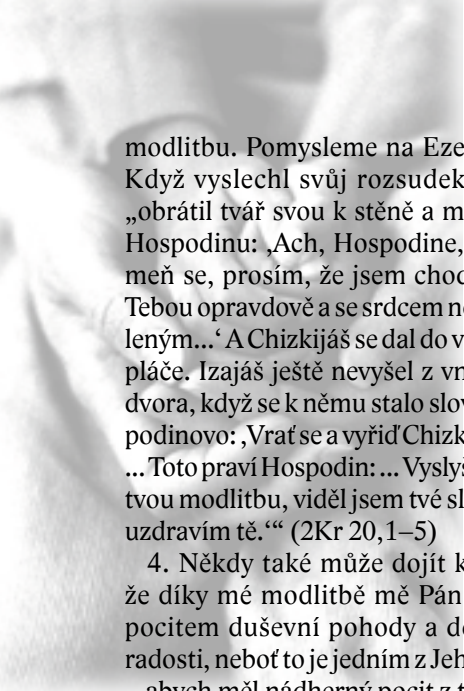
Jeho odpověď či účast na dialogu přichází jedním či několika z následujících způsobů:

1. Může nám dát lepší perspektivu či jasnější porozumění čemukoli z toho, zač se modlíme. Můžeme náhle spatřit nebo si vzpomenout na něco,

co jsme zapoměli. Proto se nám praví: „Modlit se znamená ve vnitřním smyslu ‚zjevit se‘“ (NT 2535). Může se nám nabídnout řešení, jež dříve nebylo zjevné. Příkladem může být anděl, který přichází na Manóachovu prosbu dozvědět se, co má dělat se svým slibovaným synem, Samsonem.

2. Když Pán odpovídá na naši modlitbu, někdy nám dává pocit naděje. Duše pod oltářem „křičely velikým hlasem: ‚Kdy už, Pane ... vykonáš soud a za naši krev se pomstíš?‘ Tu jim bylo řečeno, aby měli strpení ještě krátký čas.“ (Zj 6,10–11).

3. Jindy můžeme cítit uklidnění či útěchu. Již neplač, Pán vyslyšel tvou

modlitbu. Pomysleme na Ezechiáše. Když vyslechl svůj rozsudek smrti, „obrátil tvář svou k stěně a modlil se Hospodinu: ‚Ach, Hospodine, rozpo- meň se, prosím, že jsem chodil před Tebou opravdově a se srdcem nerozdě- leným...‘ A Chizkijáš se dal do velikého pláče. Izajáš ještě nevyšel z vnitřního dvora, když se k němu stalo slovo Hos- podinovo: ‚Vrať se a vyříd Chizkijášovi: ... Toto praví Hospodin: ... Vyslyšel jsem tvou modlitbu, viděl jsem tvé slzy. Hle, uzdravím tě.“ (2Kr 20,1–5)

4. Někdy také může dojít k tomu, že díky mé modlitbě mě Pán naplní pocitem duševní pohody a dokonce radosti, neboť to je jedním z Jeho přání – abych měl nádherný pocit z toho, že jsem naživu. „Já jsem přišel, aby měly život a měly ho v hojnosti.“ (J 10,10) „To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná.“ (J 15,11)

5. Příležitostně může být odpověď na modlitbu docela dramatická. Takovou byla jistě Eliášova žádost o oheň na hoře Karmel. Vyprávění v nebeské nau- ce nás může často udivit. Swedenborg napsal: „Viděl jsem nějaké anglické kněží, ... jak se modlí k Pánu, aby jim bylo dovoleno vystoupit do společen- ství vyššího nebe; což jim bylo dovoleno a oni vystoupili.“ (AZ 341)

Ale co když se modlíme, a pak neob- držíme ani necítíme žádnou z těchto dobrých věcí? Je možné, že Pán nesly- šel, a proto neodpověděl? Není! On určitě slyší. On vždy slyší.

Když necítíme, že modlitba byla vy- slyšena, může to být proto, že odpověď

zní jednoduše „Ne!“ Nebo Pán možná říká: „Nepomůžu ti. Nemluv se Mnou.“ „Neznám vás, odkud jste. Odstupte ode mne všichni, kdo se dopouštíte bezpráví.“ (L 13,27) Kvůli špatnosti lidí Pán pravil Jeremjášovi: „Nemodli se za tyto lidi... (Jr 7,16). Kdysi žila jedna žena z Kanaánu. Měla dceru posedlou ďáblem, a tak šla za Pánem s žádostí o pomoc (Mt 15,23). Mluvila, či chcete-li, modlila se k Ježíši, a vědě- la, jak se píše, že „On je Bůh“ sám (AO 815:5). On však nejdříve odpověděl mlčením, a pak odmítnutím. Na její žádosti či stavu tedy muselo být něco, co pro Něj nebylo přijatelné a co potře- bovalo změnit. Jakmile se tak stalo, její prosba o pomoc byla vyslyšena.

Ať už mlčením či nějakým druhem odmítnutí, Pán i tak odpovídá! Proto když po modlitbě necítíme žádnou odpověď, žádné nové porozumění, žádný pocit naděje, žádnou útěchu ani žádnou radost, Pán může přesto odpovídat tím, že nám přivede na vědomí vzpomínku na tento příběh o kananejské ženě.

Jiným příběhem, na který se můžeme náhle upomenout, je příběh o Saulovi, jak přichází za Samuelem stěžovat si, že Pán neodpovídá na jeho modlitby! „Saul řekl: Jsem ve velkých úzkostech. Bojují proti mně Pelištejci a Bůh ode mne odstoupil. Vůbec mi neodpoví- dá...“ (1S 28,15). Jak by Pán mohl odpovědět či pomoci Saulovi poté, co Saul ne jednou, ale dvakrát vědomě odmítl Pánovy pokyny? Nadto ještě naplnil své srdce nenávistí a pomsty- chtivostí proti Davidovi. Proto se praví

v Žalmech: „Kdybych se snad upnul srdcem k ničemnosti, byl by mě Panovník nevyslyšel.“ (Ž 66,18)

Pánovo zdánlivé mlčení může Jeho tajným dotekem přivést na mysl některý z těchto příběhů ve Slovu, neboť se nám praví: „Z nebe nikdy nepřichází žádné sdělení či odpověď jinak než skrze nejzjevnější úroveň, nalézající se v literním smyslu Slova.“ (PKN 222; AO 1089e; NT 6047:2, 8694:3)

Pán může přivést na mysl další učení ze Slova, jež nás poučuje o dvou podmínkách, jež musí být splněny, nežli naše modlitby mohou být vyslyšeny. Jedna podmínka se týká našeho obecného přístupu. Musí být pokorný. Další podmínka se týká předmětu modlitby. Musí vykazovat zájem o své vlastní znovuzrození a o štěstí druhých. Pokud kterákoli z těchto podmínek chybí, pak je modlitba „pouhé blábolení“ (NT 1094). V duchovním světě ji vnímají jako „nepříjemný zápach“ (PKN 108) nebo jako pouhý „zvuk beze slov“ (NT 7391).

Pokud jsme se neponížili, jak může Pán vstoupit do našich srdcí? Jsme tehdy jako Mojžíš před tím, než si zul boty před hořícím keřem. Jsme jako Nebúkadnesar vychloubající se svým městem, Babylónem, těsně před tím, než se stal na sedm let divokou šelmou. Jsme jako Petr odporující Pánu, načež se Pán odvrátil a nazval jej satanem!

Pokud se nemodlíme za věci, jež pomohou našemu duchovnímu životu či podporují Pánovo království, jak On může odpovědět? Jsme jako Saul, jenž v podstatě žádal Pána, aby udržel

jeho pověst a slávu. Pán však nemůže a nebude „dbát na modlitby, jež jsou protikladné cíli, kterým je spasení“ (NT 8179:3)

Pokud zjistíme, že naše modlitby nejsou vyslyšeny, učiníme jednu ze dvou věcí. Buď se vzdáme (...) nebo se naučíme pokoře, změním svůj stav, abychom mohli vstoupit do Pánova chrámu svatosti a hovořit s Ním.

Přivést nás do stavu pokory je ve skutečnosti prvotním cílem modlitby. Je to proto velmi účinný způsob, jak nám pomoci nalézt pokoru. „Ten, kdo snažně prosí, je v ponížení.“ (NT 7391) A pokud jsme pokorní, pak modlitba funguje. „Božství může vtékat a být vnímáno.“ (BLM 335)

„Pán opravdu vyžaduje ponížení ... člověka, (ale) kvůli člověku; protože když je člověk v tomto stavu, Pán může vtékat s nebeským dobrem.“ (NT 5957) Květina se musí sama otáčet ke slunci! Tak jako květina, jež se otáčí a nabízí slunci, i my máme něco, co můžeme skutečně dávat Pánu. Když se modlíme, nabízíme Mu svou mysl, svou pozornost. On, jenž je naším duchovním sluncem, nás zase oblaží světlem a teplem nebe.

Jelikož odpověď je tak úžasná, a někdy nám Pán dává neuvěřitelnou sílu, protože jsme věnovali čas hovoru s Ním, nemělo by nás překvapit, jak často se hovoří o modlitbách v celém Slovu – o modlitbách, jež jsou vyslyšeny!

„I modlil se Abraham k Bohu a Bůh uzdravil Abímeleka.“ (Gn 20,17) „Lid úpěl k Mojžíšovi. I modlil se Mojžíš

k Hospodinu a oheň uhasl.“ (Nu 11,2) „Lid přišel k Mojžíšovi a řekl... ‚Modli se k Hospodinu, aby nás těch hadů zbavil.‘ Mojžíš se tedy za lid modlil.“ (Nu 21,7) Chana se modlila, aby měla dítě. Její modlitba byla vyslyšena a narodil se Samuel. „Samuel vyhlásil: ‚Shromážděte celý Izrael do Míspy a já se budu za vás modlit k Hospodinu.““ (1S 7,5) „Jsem dalek toho, abych proti Hospodinu hřešil a přestal se za vás modlit.“ (1S 12,23)

Šalamoun se modlil při posvěcení chrámu (1Kr 8). Eliša se mnohokrát modlil. Jonáš se modlil, aby byl zachráněn z břicha ryby (Jon 2,1). Chizkiáš vzal dopis Sancheríba do Hospodinova domu a modlil se (2Kr 19,14). Daniel se modlil třikrát za den (Da 6,10). Mnoho Žalmů je modlitbami. Ó Pane, „smiluj se nade mnou, vyslyš mou modlitbu!“ (Ž 4,1) Pán praví v Izajáší stejně jako ve třech evangeliích: „Můj dům se bude nazývat domem modlitby.“ (Iz 56,7; Mt 21,13)

V Novém zákonu se často praví, že se modlil Pán sám. „Vystoupil na horu, aby se o samotě modlil.“ (Mt 14,23) „Jednou se Ježíš na nějakém místě modlil; když přestal, řekl Mu jeden z Jeho učedníků: ‚Pane, nauč nás modlit se.““ (L 11,1) On je pak naučil základu pro jakoukoli modlitbu, Pánovu modlitbu. Později ukázal, že „je třeba stále se modlit“. (L 18,1)

Modlit se — ale zač?

„Potom určil Pán ještě sedmdesát jiných... Řekl jim: ... Proste proto Pána žně, ať vyše dělníky na svou žeň.“ (L 10,1.2) „Ten, kdo ví cokoli o Pánově

příchodu a o novém nebi a nové církvi, tedy o Pánově království, měl by se za jejich příchod modlit.“ (AZ 956)

„Ten, kdo touží po pravdě, by se měl modlit, aby Pán přišel se světlem, a ... kdo miluje pravdy, ten je pak od Pána obdrží...“ (AZ 956) „Každý, kdo přistupuje k Pánu samému a modlí se k Němu, je osvícen ze Slova.“ (PKN 165)

„Dej mi poznat Svoje cesty, Hospodine, uč mě chodit po Tvých stezkách.“ (Ž 25,4) „Jelikož prozíravost je od Boha a ne z člověka, proto se křesťan ... modlí, aby Bůh vedl jeho myšlenky ... a skutky.“ (BP 191:2; DD 3527) „Je mi známo, Hospodine, že cesta nezávisí na člověku, ani jistota kroku na tom, kdo jde. Naprav mě, Hospodine...“ (Jr 10,23–24)

Modli se za manželskou lásku, neboť je dána „těm, kdo od mládí ... žádali Pána o legitimní a krásné partnerství“ (ML 49e)

V modlitbě máme následovat Pánův vlastní příklad, tak jako v Getsemanské zahradě. „Ježíš v úzkostech zápasil a modlil se ještě usilovněji.“ (L 22,44) Máme se „vyhýbat klamům a zlům, jež jsou ... navozeny pekly.“ (NT 8179:2) Když tak člověk činí, „musí jednat sám od sebe, ale z Pánovy síly, o kterou musí žádat.“ (Ž 104e) „Každý člověk je utvářen takovým způsobem, že je Pánovou silou schopen, pokud o to prosí, vyhýbat se zlům jakoby ze sebe.“ (Ž 31e) „Aby upouštěl od hříchů, vyhýbal se jim a odvracel se od nich, [člověk] se musí modlit o Pánovu pomoc.“ (AO 803:2) „Otče Můj, je-li to možné, ať

Mne mine tento kalich; avšak ne jak Já chci, ale jak Ty chceš.“ (Mt 26,39)

Máme se také modlit za lidi, již nás rozčilí. „Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují.“ (Mt 4,44) „A kdykoli povstáváte k modlitbě, odpouštějte, co proti druhým máte...“ (M 11,25; AO 325:8) Modli se za druhé, ať jim jsou odpouštěna jejich přestoupení a aby obdrželi duchovní potravu. „Náš denní chléb dej *nám* dnes. A odpusť *nám* naše viny.“ (Mt 6,11–12) Nechť jsou naše modlitby za druhé často součástí našich žádostí k Pánu. Jakub napsal: „Je někdo z vás nemocen? Ať zavolá starší církve, ti ať se nad ním modlí. ... Modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni. Velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého.“ (Jk 5,14.16) „Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici. Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra neselhala.“ (L 22,31–32)

Tím, že se modlíme za duchovní blaho druhých, nabízíme Pánu větší spolupráci, aby snad mohl použít naši vlastní pomoc. Také se zdá, že naše sféry jsou přivedeny blíže k sobě a dovolují větší vliv z nebe, což je zjevně prospěšné. Můžeme to znázornit týmem hráčů, již si pomáhají a podpo-

rují se, spolupracují, takže jejich hra je efektivnější a zábavnější.

Neví však Pán to vše i bez mého modlení za danou věc? Jaký význam bude mít, když se budu modlit? Zde je odpověď: „Člověk by měl nejprve chtít, toužit a modlit se, a Pán pak odpoví, informuje a činí; jinak člověk nic Božského neobdrží. ... Pán jim dává, aby žádali, i oč mají žádat; Pán to tedy ví již předem. Přesto si však přeje, aby člověk nejprve požádal – aby tak mohl jednat jakoby ze sebe, a tak mu to mohlo být přivlastněno. Jinak, kdyby žádost sama nebyla od Pána, nebylo by řečeno, že ‚mají obdržet, o cokoli požádají.‘“ (AZ 376)

Ano, máme se modlit a „věnovat mnoho času modlitbám,“ (NJ 124) každý den (NT 5135:3, 8391). „Je třeba stále se modlit.“ (L 18,1) A budeme požehnáni. „Proto vám pravím: Věřte, že všechno, oč v modlitbě prosíte, je vám dáno, a budete to mít.“ (M 11,24). „Budete-li Mne o něco prosit ve jménu Mém, Já to učiním.“ (J 14,14) „Proste, a bude vám dáno.“ (Mt 7,7) „Když ty se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.“ (Mt 6,6) *Amen*

Z časopisu New Church Life, květen 2005

ZNOVUOŽIVENÍ VĚDY O SOUVZTAŽNOSTECH

– PROČ, JAK A KDY

OLIVER R. ODHNER

PROČ?

Věda o souvztažnostech, jež vytváří vztah duchovního světa k tomuto světu přírody, byla ve spisech Emanuela Swedenborga rukou Božské prozřetelnosti znovuobjevena kvůli zjevení vnitřního smyslu Božího psaného Slova.

Stará církev, jež se naučila o souvztažnostech mysli a těla od svých předchůdců, používala jednotlivé formy přírody jako Jazyka popisujícího svět ducha. Realitou pro ně byla mysl. Hmota pro ně nebyla víc než zrcadlem, v němž mohli pozorovat odraz mysli. Pán tak mohl tento Jazyk používat k tomu, aby jím popisoval různé formy ducha a božství.

Avšak jak přicházely a odcházely jednotlivé generace, stará církev upadla do světských zájmů. Realita ducha se stala mýtem a nakonec pro mnohé dokonce pohádkou. Jazyk byl zapomenut, takže jím psané příběhy se považovaly za pouhé výplody obrazotvornosti. Začal převládat materialismus, jenž popírá existenci duchovního světa, a Božské Lidství začalo být zpochybňováno a dokonce popíráno.

Pán otevřel Swedenborgovy duchovní oči a umožnil mu vědomě vidět vztah mezi myslí a hmotou, a dokonce komunikovat s duchy Staré církve. Tím prvním, co měl Swedenborg při předávání zjevení učinit, bylo přiblížit nám nauku o souvztažnostech. Velká kniha o mnoha svazcích, nazvaná Nebeská tajemství, detailně zjevuje duchovní smysl dvou knih Bible svaté napsané jazykem souvztažností, Genese a Exodu. K tomu došlo v letech 1749–1756, po nichž následovalo dalších šestnáct velmi produktivních let pokračujícího zjevení.

V těchto spisech Swedenborg objasňoval hlavně souvztažnosti používané starodávnými autory a proroky. Protože však byl také významným vědcem a filozofem své doby, byl schopen říci mnohé také o souvztažnostech dvou světů, ducha a přírody, v pojmech poznatků přírodních věd, jež byly objeveny od doby Staré církve. Tyto souvztažnosti jsou spolu s biblickými souvztažnostmi zahrnuty v „nauce o souvztažnostech“, jež je intenzivně studována a kázána od doby Swedenborgova působení.

Avšak od Swedenborgovy doby bylo v přírodních vědách objeveno daleko více. V jeho době například nebyl znám kyslík. Jeho vhléd do přírody byl tak pronikavý, že předpověděl mnohé až teprve dnes odkryté objevy, v jeho době neznámé. Tyto vhlédy se však týkají oblasti filozofie, ne vědy. Dnes se věda zabývá geny, atomovými částicemi, mikroby, vitamíny, černými děrami, atd., atd. S čím jsou souvztažné?

Koho to zajímá! Proč na tom záleží?

Budeme-li myslet na vědu (znalost) souvztažností jako na Jazyk, pak na tom záleží. Je-li svět ducha důležitý, pak na tom záleží. Je-li příroda zrcadlem a my chceme vidět živou realitu, kterou odráží, vyčistíme zrcadlo tak dobře, jak je to možné.

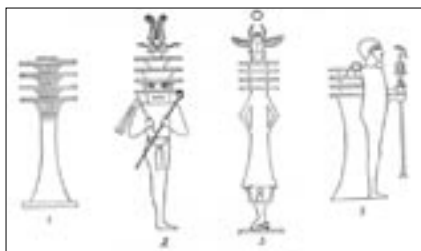
Má-li znalost přírody sloužit jakémukoli jinému účelu než našemu materiálnímu potěšení a dočasné zvědavosti, udělejme, co můžeme, abychom se pozvedli nad tělo na úroveň naší myslí tím, že objevíme, co příroda skutečně znamená. Beze smyslu je znalost přírody bezcenná. Bez užitku jsou znalosti nesmyslné. Zájem lidí o etiku ve vědě a technologii dnešního světa stále roste. Zajímá je užitečnost vědeckých znalostí a jejich využití s ohledem na lidskou společnost a svět, ve kterém žijeme. Naším zájmem je také užitečnost těchto poznatků v druhém světě, kde budeme žít navěky, se zemí jako pouhým odrazovým můstkem. Pátřejme také po významu přírody s ohledem na náš věčný osud s naším Pánem.

JAK?

Rozdíl mezi naukou a vědou je jako rozdíl mezi zjevením a objevem. Člověk může něco vědět díky tomu, že byl poučen, a ze zkušenosti (a priori versus a posteriori). Pro víru jsou obecně potřebné oba způsoby.

Nauka o souvztažnostech může být stručně charakterizována jako víra, že vše ve stvoření obecně i v každé konkrétnosti a jednotlivosti je souvztažné s Božským Lidstvím. (Víra, že tato nauka je božsky zjevena, jí dodává sílu, ale jako axiom tato nauka na tomto předpokladu nezávisí.) Dalšími úvahami můžeme dospět k předpokladu, že vše ve stvoření, velké i malé, má lidskou formu, což se může zdát divné někomu, kdo definuje lidství jako druh *Homo sapiens*. Pokud však někdo zároveň předpokládá, že člověk byl stvořen v Boží obraz, a nikoli Bůh v lidský obraz, pak lidská forma nabývá vyššího významu.

Nauka o souvztažnostech tak, jak byla shrnuta výše, má jednu výjimku. Swedenborg zdůrazňuje, že základními lidskými schopnostmi jsou svoboda

Sloup „Tét“-Pillar neboli Strom stupňů;
Symbol nebe jako „*maximus homo*“

a rozumnost, což odlišuje lidi od zvířat. Tyto schopnosti jsou v Bohu nekonečné a skutečné. V člověku jsou jejich obrazem a podobou, konečnou kopií. Božská svoboda odrážející se v člověku nám propůjčuje schopnost odmítnout její přijímání, takže se můžeme stát otroky stavu nerozumnosti zvaného peklo. To jako věc naší volby není formou lidství a není souvztažné.

Tolik tedy teoretická stránka souvztažnosti. Její druhou stranu tvoří důkaz, že tato teorie je správná.

Swedenborg tuto nauku potvrdil pomocí jazyka souvztažností používaného v Bibli, předávaného již od lidí staré církve. Vyvinuli jej, když jejich znalost duchovního světa byla ještě čerstvá a zajímala je. Tehdy byl tento jazyk živý – nikoli mrtvý jako (podle některých) dnes latina či hebrejšтина. Přizpůsoboval se jejich každodennímu životu a měnil se s každou novou zkušeností. Z jejich náboženského zájmu o to, jak je vyjadřována duchovní realita (například astronomickými fenomény, počasím, geologickými pochody apod.) vyrostlo mnoho oborů přírodních věd.

Jak můžeme tento jazyk, jenž spí celá tisíciletí, oživit? Neefektivnějším způsobem by bylo jej používat. To je aktem vůle. V naší běžné řeči používáme mnoho symbolů z přírody, aniž bychom jim věnovali pozornost. Používáme slova jako srdce pro lásku, zlato pro hodnotu, vidění pro porozumění, ruku pro pomoc, idol pro posedlost, a tak dále. Kdybychom však věnovali pozornost jejich vyššímu významu, náš slovník

by mohl být o tolik širší! Jazyk, který používáme v každodenní konverzaci, můžeme považovat za živý.

Dalším způsobem, jak probudit jazyk souvztažností, je studovat, jak je příroda souvztažná se současným stavem společnosti. To je aktem rozumu. Rozšiřujeme slovník tohoto Jazyka tím, že definujeme nová slova. Rozšiřuje-li se společnost rychlostí, jakou se rozšiřuje, je zde spousta slov (pojmů přírodních věd), jež vyžadují nové definice. Definujme jejich skutečné významy správně a použijeme je. Zde je náš plán:

1. Otevřít webové stránky věnované nauce a vědě souvztažností.
2. Vydávat v nich literaturu týkající se nauky a vědy souvztažností.
3. Vytvořit společnost pro studium souvztažností a definování symbolického významu vědeckých pojmů.

KDY?

Již jsme začali. Již tři roky budujeme webové stránky nazvané HumanOrganic.org. Jsou v nich celé texty různých knih, články apod., pojednávající o předmětech vztažujících se k souvztažnostem. Nyní byla stránka přejmenována na *Higher Meaning* (Vyšší význam) (highermeaning.org). Bude dále zveřejňovat knihy a články o souvztažnostech. Bude také podporována společností (Human Organic Group), jež bude v zázemí pracovat na tvorbě Encyklopedie souvztažností. Jak bude tato práce vznikat, bude postupně

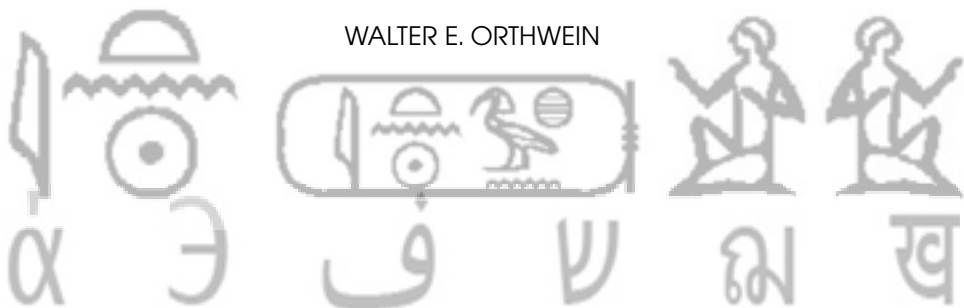
uveřejňovat jednotlivá témata na stránkách *Higher Meaning* k veřejnému použití.

S tímto projektem společnosti a webových stránek očekáváme pomalý, ale jistý růst slovníku jazyka souvztažností, jež bude pronikat do veřejného jazyka. Očekáváme, že zrcadlo se postupně bude stále projasňovat, naše duchovní prostředí zviditelňovat a naše společnost na zemi bude ve stále větším v souladu s dokonalým Lidským Já.

Prosím, navštivte *Higher Meaning* na www.highermeaning.org. Je tam mnoho, z čeho si vybírat.

Souvztažnosti a jazyk

WALTER E. ORTHWEIN

O nauce souvztažností se obecně uvažuje jako o „kódu“ či „klíči“, kterým může být otevřen vnitřní význam Slova. Nauka má tedy co do činění se smyslem slov. Když však uvážíme skutečný význam slov – ne toho či onoho slova, ale podstaty jazyka samého – pak uvidíme, že tato nauka má mnohem širší uplatnění.

Stvoření obsahuje dva elementy, duchovní a přírodní. Tyto dvě složky se scházejí v lidské mysli, jež je vnímavá pro obě reality. Jsme schopni vnímat přítomnost duchovního v přírodním i to, jak se přírodní vztahuje k duchov-

nímu. Jsme schopni vnímat souvztažnosti obou světů.

Lidský jazyk, jak věřím, je založen na této souvztažnosti. Podstatou jazyka není pouze pojmenovávat přírodní skutečnosti či sloužit za prostředek sdělování přírodních idejí, ale je utvářen takovým způsobem, aby poskytoval přírodní formu abstraktním či duchovním věcem tak, aby mohly být pojaty přírodní myslí.

Při stvoření přírodního světa dal Pán přírodní formy duchovním skutečností, ale když uvážíme účel stvoření (nebe z lidského pokolení), zdá se, že

stvoření není dokončeno bez nejvyšší ze všech stvořených forem, lidské mysli, jež je schopna vidět, chápat a být vzněcována tím, co stvořil Pán.

Stvoření přírodního světa, jež je základem pro existenci lidské mysli, také položilo základy lidskému jazyku. Jazyk není něco vymyšleného lidskou myslí, ale je to ve skutečnosti vlastnost mysli samé. Při stvoření lidské mysli Pán také stvořil jazyk, na nějž můžeme pohlížet jako na rozšíření podstaty toho, co to „mysl“ je: tedy schrány schopné reagování na duchovní roviny stvoření a vztahování se k nim.

Lidské bytosti nejsou pouze jedním z mnoha stvoření, jež existují na této planetě, ale jsou prostředky, kterými je přírodní svět spojen s duchovním světem a se Stvořitelem. Právě v nesmrtelných myslích lidí mají duchovní věci svůj stálý přírodní základ. Stejně tak není lidský jazyk jednoduše přírodním vývojem; je to Božský dar, jehož základním užítkem je spojení.

Jazyk je prostředkem, kterým se mezi sebou dorozumívají mysli, ale zdá se mi, že v prvé řadě to je prostředek, kterým duchovní stupeň získává pevnou, stálou a vnímatelnou formu v jakékoli individuální mysli. Proto také sepsání něčeho či diskutování o něčem nám pomáhá vyjasnit si myšlenky. Formulování do slov, i když pouze v mysli a nevyjádřeně, je základem myšlení.

Jak by mohl být bez toho – bez jazyka – naplněn účel stvoření? Duchovní svět závisí na přírodním svou pevností a stálostí, i když to není cíl o sobě – to vše se děje kvůli lidským bytostem.

Přírodní skutečnost poskytuje trvalou základu pro duchovnost v nás. Abychom mohli pochopit abstraktní duchovní pravdy, musíme je od něčeho abstrahovat, konkrétně od konečných přírodních forem tohoto světa. Jazyk je prostředek, kterým můžeme tento proces abstrakce uskutečnit.

Přírodní formy mají svá jména („strom“, „kámen“, „ryba“, „zlato“, „voda“, „hora“, „oštěp“, „válka“, „plášť“, „chléb“, „víno“ atd.), ale jména mají také význam přesahující jmenovaný objekt (např. voda označuje pravdu). A tento význam není náhodný; ve skutečnosti má jmenovaná věc sama abstraktní či duchovní význam. Tento „duchovní význam“ je ten nejskutečnější. Voda je pravda objevující se na přírodní úrovni reality. Chléb může být vyroben z pšeničné mouky a vody a dalších přírodních ingrediencí, ale to, z čeho je chléb vyroben, není totéž jako to, co to chléb je. Chléb je projevem Pánovy Božské lásky na přírodní úrovni stvoření. (Zde mluvíme o skutečných souvztažnostech, a ne o pouhých zobrazeních založených na podobnostech a symbolech vytvořených člověkem.)

Prostředkem porozumění tomu všemu je „věda souvztažností“. Tak jako kterákoli jiná věda poskytuje řád a metodu ke zkoumání a porozumění, a proto i lepší užítí některého aspektu stvoření; v tomto pouze připadá jednáme s velmi hlubokým a všezahrnujícím pohledem na stvoření.

Základem stvoření je ztvárnění duchovních skutečností odvozených

z Božského Já v souvztažných přírodních formách tvořených materiálními substancemi. (A můžeme podotknout, že přírodní substance, z nichž jsou utvářeny přírodní formy, jsou samy o sobě pouhé formace Božství, tedy duchovní substance.)

Díky svému základnímu původu a užití je jazyk tvořivý. Je prostředkem, kterým se tvoří něco nového – nikoli z ničeho, ale poskytnutím přírodní formy duchovní substance, což je dřívější duše věci. Na nejhlubší úrovni je touto substancí Božská láska tvořená Božskou pravdou. Jak se praví v Janově evangeliu, stvoření začalo u Slova: „Na počátku bylo Slovo... všechno povstalo skrze ně.“ (J 1,1.3)

Tato nauka souvztažností je tedy nejen „klíč“, jenž otevírá specifický druh jazyka (např. biblický), ale je vlastní stvoření samému, a je tedy jazykem samým.

Bylo zajímavé si všimnout, že řecký a latinský kořen slova „parabola“ ve slovníku znamená „srovnávat“ a také obecně „řeč“. ... Veškerá řeč je parabolická; musí být interpretována. Vloženy musí být zvuky samy stejně jako slova co do svého smyslu či významu.

Vlastní slovo „parabola“ pochází ze dvou řeckých kořenů, „para“ (vedle či podél) a „ballein“ (vrhnout); latinský kořen odvozený z těchto řeckých slov je „parabola“. Zajímavé je, že slovník odkazuje pro více informací na slovo „dáběl“. Latinský „diabolus“ (z řeckého „diabolos“ opět pochází z „ballein“ (vrhnout), ale je zde předpona „dia“ (napříč). Znamená to pomlouvat.

Dáběl představuje překážku či překroucení pravdy. Zatímco andělé jsou poslové, kteří přinášejí lidem pravdu, ďáblové se snaží zastavit pravdu tím, že ničí souvztažnost, na které je založena.

Pravda o sobě není něco, co můžeme vidět; vidíme ji parabolicky či souvztažně. Souvztažnost či parabolický jazyk proto vyžaduje položit jednu věc vedle druhé a vidět je ve vzájemném vztahu, zatímco vrhnout překážku, jež zamezuje tomuto vnímání, je prací ďábla.

Můžeme se zmínit o dvou významech slova „souvztažit“: za prvé to je „vyhovovat, souhlasit, odpovídat“, a za druhé „komunikovat“. Pravda je sdělovaná anděly proto, aby přivedla lidské bytosti v souhlas s oním řádem, do kterého byl stvořen přírodní svět – tedy do souvztažnosti s nebem.

Novocírkevní vzdělávání není věnováno pouze předávání znalostí či faktů, ale také otevírání mysli studentů, aby viděli Pravdu. Nauka souvztažností je pro tento účel podstatná. Odvolává se nejprve na Písmo svaté, kterému je třeba porozumět souvztažně. Avšak nauka souvztažností je životně důležitá ve všech oblastech, abychom získali schopnost vnímat duchovní realitu, jež tvoří substancí a duši všech přírodních skutečností včetně hmotných předmětů a lidských záležitostí.

Pravda je živá. Nauka souvztažností proto slouží nejen intelektuálnímu cvičení či hře, ale je to věc života. Jak Pán řekl, slova, která mluvil, jsou slova života. A dáběl nejen zamezuje chápání, ale také ničí život.

Vztah vyjádřený termínem „souvztažnost“ je organický, živý vztah. Slovo samo znamená „společně reagovat“. Skrývá proto myšlenku vzájemného živého reagování; funkčního vztahu, ne něčeho nehybného. Naše těla a duše souvztaží, když vzájemně, v harmonii, reagují na život plynoucí od Pána.

Na závěr bych chtěl vyjádřit svůj názor, že abychom ocenili sílu souvztažností, musíme uvážit sílu jazyka. Uvažujeme-li o slovech jako o mrtvých, libovolných, lidmi vytvořených symbolech, pak se bude nauka souvztažností zdát neživotnou a nedůležitou. Pokud si však uvědomíme Božský zdroj lidského jazyka, jeho vztah ke stvoření samému, a uvědomíme si sílu obsaženou ve slovech, a zejména ve Slovu, pak uvidíme, že nauka souvztažností má obrovský potenciál. Starověcí lidé při svém úpadku zneužili tuto vědu k magii. Objeví nová církev při svém vzestupu znovu sílu souvztažností a použije ji k dobrému?

Narození Šéta

z knihy Alegorie Genese

THOMAS KING (pokračování)

Kainovci (neboli sekce víry samotné v adamské církvi) skončili Lámechem. Lámech je vykreslen, jak říká svým ženám: „Polyšte můj hlas, ženy Lámechovy, naslouchejte mé řeči: zabil jsem muže za své zranění, pacholík za svou jizvu.“ Lámech není jméno jednotlivce. Toto jméno představuje proces,

jež nazýváme *vastace*. Jsou dva druhy vastací. U vnitřně dobrých lidí dochází k vastaci neboli oddělení vnějších zel a nepravd – toho, co nebylo součástí jejich vnitřní lásky a života. A u zlých dochází k vastaci neboli oddělení veškerého dobra a pravdy. Jde o soud, do něhož vcházejí všichni po smrti.

V druhém životě je totiž člověk zbaven morálních kvalit, ať dobrých či zlých, jež netvoří součást jeho vnitřního života. Tentýž zákon platí i pro církve.

Když Kainovci přijali princip víry samotné – odmítli lásku k bližnímu jako něco nedůležitého, nastal u nich proces duchovní vastace. Ten trval po mnoho generací, z nichž každá stále více potlačovala principy víry, až byla vastace dovršena. Dokonalá vastace je zosobněna jménem Lámech. Nastal konec. Zmizelo bytí i jen zdání náboženství. Tento smutný stav byl vyjádřen slovy: „Zabil jsem muže za své zranění, pacholíka za svou jizvu.“

Sama památka na pravdu u kainovců vymizela a již jen popud milovat bližního zemřel.

Pán však vždy po Sobě zanechává ve Slovu svědka. A tak vidíme, že přichází něco, co můžeme nazvat reformací původní adamské církve. Čteme: „I poznal opět Adam svou ženu a ta porodila syna a dala mu jméno Šét. Řekla: Bůh mi vložil do klína jiného potomka místo Ábela.“ Tak povstala šétská větev nejstarší církve. Tato větev církve byla obdařena novým principem víry; a z ní se měla vyvinout nová a pravá životní láska k bližnímu.

Šét nepředstavuje pouze nový princip víry a v ní obsaženou lásku k bližnímu, ale také lidi, kteří tuto novou víru přijali. Ábel představoval lásku k bližnímu, která byla zpočátku považována za to nejdůležitější v náboženství, ale která byla zničena klamným učením a zlým životem kainovců. Nyní však povstal Šét, aby zaujal místo Ábela, zabitého

Kainem. Lidé obdrželi novou víru, aby z ní mohla v život lásky vejít nová větev původní církve.

Poznáváme, že Šétovci pěstovali lásku k bližnímu, neboť se říká: „Tehdy se začalo vzývat jméno Hospodinovo.“ Reformovaná církev neobnovila plně tu lásku k bližnímu, kterou představoval Ábel. Láska k bližnímu, jež přišla s Šetem, totiž nebyla stejné kvality jako ta, kterou zničil Kain. Láska k bližnímu u Šétovců povstala spíše z intelektuálního diktátu a byla více vnější než láska k bližnímu reprezentovaná Ábelem. Řečiště a studnice spontánní lásky byly uzavřeny, a výsledkem bylo, že náboženský život začal vyvěrat z více vnějších principů.

Tato reformace, tak jako všechna reformační hnutí v upadající církvi, nepokračovala jednotně. Na chvíli zastavila úpadek, stejně jako protestantská reformace v křesťanské církvi, ale tak jako se protestantská církev rozdrobila do téměř nespočetných církví či sekt a každá z nich přišla s novými krédy a formami bohoslužby až k samotnému konci v posledním soudu, tak i šétská reformace dala vzniknout mnoha sektám. Uprostřed nich dále upadala, až u lidí zvanými Lámech skončila. Lámech, se kterým šétská větev církve přestala existovat, není tentýž Lámech, s kterým přestala existovat kainovská větev církve. Byly to rozdílné a oddělené rasy, ale nesly stejné jméno, neboť představovaly totéž, konkrétně stav *vastace* církve.

V době, o které tato kapitola pojednává, vyrostlo velké množství různých

nauk, kolem kterých se kupilo mnoho sekt, jež přerušily veškerá spojení s původní adamskou církví a jež se vzájemně odlišovaly vlastními názvy, podobně jako to dnes vidíme u protestantské církve. Každá sekta byla někým zosobněna. Šét představoval nový princip víry, ze které se měla zformovat nová životní láska k bližnímu. Představoval také lidi, kterým byla dána. Z těchto faktů plyne, že tito lidé v genealogii Šéta představují jednotlivé větve a linie reformované církve adamského věku. Zde se dostáváme k významnému rysu předpotopní historie – mám na mysli neobyčejně dlouhý věk, který se historicky přisuzuje Šétovi, Enóšovi, Kénanovi, Mahalalelovi, Jeredovi, Henochovi, Metúšalechovi a Lámechovi.

Komentátoři, židovští i křesťanští, se marně snažili uvést v soulad dlouhověkost těchto takzvaných předpotopních patriarchů s vědou i diktátem rozumu, avšak vůbec neuspěli. Diskuse o vysvětleních, která navrhovali, není ničím přínosná pro ty, kdo vědí, že počet let uvedený jako věk těchto tzv. patriarchů, když zplodili syny nebo zemřeli, představuje morální kvalitu sekty, kterou každý z nich reprezentuje. Nečteme o osobách, ale o herezích a sektách.

Jedna věc je však pravda. Jelikož tyto hereze přijímaly různé lidské rasy, musely trvat celá staletí; a některé z nich déle než jiné. Snad existuje i historický základ pro myšlenku, že věky uvedené v tomto příběhu představují období,

v nichž tyto hereze převládaly, přestože takové použití těchto čísel jistě nebylo božským záměrem. Náboženské systémy často přejímají jména svých zakladatelů a nazývají se těmito jmény dlouho poté, co jejich zakladatelé zemřeli. Například Izrael je jménem potomků Jákoba. Z tohoto pohledu lze o Izraeli až do dnešní doby říci, že žil téměř čtyři tisíce let. V křesťanské církvi povstali unitáři a vyznavači tří osob ve čtvrtém století; a pokud bychom je chtěli zosobnit jmény Ária a Athanasia, mohli bychom říci, že každý z nich je patnáct set let starý. Tato myšlenka může být užitečná pro ty, kteří nejsou připraveni na duchovější interpretaci příběhu o dlouhověkosti, vyprávěného v této kapitole Geneze.

Všimli jste si, že dlouhověkost se nepřisuzuje Kainovi a jeho potomkům, ale jen Šétovi a jeho potomkům? To má hluboký duchovní důvod. Kain představoval víru. Byla to pravá víra, ale degenerovala do víry samotné. Linie rodokmenu od Kaina je příběhem úpadku víry. Víra je v prvé řadě věcí chápání; je krátkodobá, když se stává vírou samotnou. Její trvalá existence závisí na paměti, a proto brzy umírá. Proto je kainovská linie krátká. Linie potomků Šéta je dlouhá a lidem tohoto rodokmenu je přisuzována neobyčejná dlouhověkost. Šétovci byli zpočátku charakterizováni láskou k bližnímu. Láska k bližnímu patří vůli a jejím pohnutkám. Věci, které působí pouze na intelekt a paměť, umírají mnohem dříve než věci, které působí na vůli

a život. Věci, které představoval Šét, se dotýkaly srdcí lidí. Umíraly proto mnohem pomaleji.

Avšak tato větev církve se rozdělila; a přišla doba, kdy láska k bližnímu byla na pokraji vyhynutí. Pak vznikla nová větev církve. Nazývala se Henoch. Henoch představoval tu větev církve, která shrnula věci víry a lásky k bližnímu do učení. Pravdy, které byly dříve vnitřně vyciřovány, byly v této větvi shrnuty ve formu nauky a byly vyučovány vnějšími způsoby. Právě to se míní tím, že „Henoch chodil s Bohem“.

Božské pravdy, které Henošité sbírali, byly od Pána. Nepředstírali, že je sami vytvořili. To se míní výrazem „a nebylo ho“. V tom, co činili, byl Bůh. Oni byli vně těchto skutků. A Božské pravdy sebrané Henošity v nauku byly Pánem uchovány k užítku nové církvi, která měla vzniknout. Uchování těchto posvátných sbírek je to, co se míní výrazem „Bůh ho vzal“.

Příště: Synové božští a dcery lidské: obři starověkého světa

Pánova prozřetelná péče

Podstata Pánovy prozřetelnosti je taková, že je spojena s předvídáním – jedno neexistuje bez druhého. Zlé věci jsou totiž předvídány, avšak dobré jsou zajišťovány; a zlé věci, jež jsou předvídány, jsou neustále Pánovými prozřetelnými opatřeními směřovány k tomu, co je dobré, neboť vše řídí Božský cíl, jenž má na zřeteli dobro. Není proto dovoleno, aby se cokoli přihodilo, neslouží-li to k tomu, aby z toho mohlo vzejít něco dobrého. (NT 6489)

Swedenborg jednoduše:

„Pouze přírodní“

„Znovuzrození“ je pěkně zobrazeno růstem stromu – nejprve se objeví listy (intelligence), pak květy (moudrost) a nakonec ovoce (dobrá práce). Tato posloupnost událostí je výsledkem božského vlivu, ale pokuste se to říci někomu, kdo věří pouze v přírodní výběr. Ti, kdo rozpoznávají Boží ruku, si však uvědomují, že vše, co roste, vděčí za svou existenci Všemocnému. Vidí, že vše na zemi představuje některý aspekt nebe. Přírodní svět se vztahuje k duchovnímu světu - k věčnosti, protože reprodukce je nekonečným cyklem, a k nekonečnu, protože je zde více semen, než by bylo možné spočítat. Tato hnací síla k rozmnožování by těžko mohla trvat sama od sebe bez nějakého božského vlivu.

Ti, kteří to vše popírají, vůbec nepochopili, že nepřetržitá existence vyžaduje nepřetržitě stvořování – že reprodukce je opravdu neustále opakovaná re-produkce. Nevidí ani to, že každý účinek má nějakou příčinu, bez které se nic nestane. Také nechápou, že cokoli je odtrženo od své původní příčiny, jednoduše přestane existovat. To, co předchází, je vždy nějak „obsaženo“ v tom, co následuje.

Kdyby přírodně orientovaní lidé mohli jen sledovat tento řetězec úvah, mohlo by je osvětit, že vše, co v přírodním světě roste, má původ v duchovním světě, kde vše odvozuje svou životní sílu bezprostředněji od Boha. Tyto pozemské typy tomu nemohou přijít na kloub proto, že jsou zahleděny do svých vlastních světských zájmů. Jejich životní pohled je proto převrácený neboli stojí vzhůru nohama.

Viz *Nebeská tajemství* odst. 5116 1–4

Outlook č. 52/2005

Když jsi osloven přímo

DONALD L. ROSE

V 19. kapitole Janova evangelia je čtenář náhle osloven: „A ten, který to viděl, vydal o tom svědectví, a jeho svědectví je pravdivé; on ví, že mluví pravdu, abyste i vy uvěřili.“ (J 19,35)

A opět u Jana: „Tato [slova] však zapsána jsou, abyste uvěřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřice měli život v Jeho jménu.“ (20,31)

Taková místa oslovující čtenáře nalézáme i ve spisech E. Swedenborga, například v PKN 484: „Avšak ty, můj příteli, se vyhýbej zlu a čiň dobro, a věř Pánu celým svým srdcem a celou svou duší. A Pán tě bude milovat a dá ti lásku k jednání a víru k věření.“

Čtenář je zde a v alespoň sedmi dalších místech PKN osloven „můj příteli“. Někdy, jako na právě citovaném místě, má oslovení láskyplný tón. Například čteme: „Můj příteli, jdi k Bohu Slova... a budeš osvícen. A pak jako z vrcholu hory uvidíš sám pro sebe nejenom chyby mnoha jiných, ale i stopy po svém vlastním minulém putování v temném lese dole.“ (PKN 177)

„Ale, můj příteli, neskládej svou víru v žádný koncil, ale v Boží Slovo, jež je nade všechny koncily.“ (PKN 489) Alespoň třikrát nalezneme v PKN oslovení „čtenáři“. Zakončíme zde citací ze Zjevené apokalypsy:

„A proto, můj příteli, jdi k Pánu, vyhýbej se zlům jako hříchům a odmítej víru samotnou, a pak bude otevřeno tvé chápání, spatříš úžasné věci a ty na tebe budou působit.“ (AZ 914)

New Church Life červenec 2005

Biblické ryby označují základní informace – onen druh informací, jež k nám přichází prostřednictvím pěti smyslů. Tyto faktické informace se obvykle shromažďují v paměti, připravené, abychom je podle potřeby zachytili a vylovili: bývají základem našeho myšlení v tomto životě. Hlubší inteligence může zůstat skryta až do doby po smrti.

Viz Nebeská tajemství 991

KLÍČ K BIBLI

ÚVOD DO NAUKY O SOUVZTAŽNOSTECH

WILLIAM L. WORCHESTER

Ukázka z nepublikovaného českého překladu

(redakčně upraveno)

PTÁCI

Čím jsou zvláštní ptáci? Jejich přední končetiny jsou proměněny v křídla, která jim umožňují vznést se nad zemi a rychle létat vzduchem. Ptáci mají také bystrý, do daleka pronikající zrak. Vznáší-li se orel nebo jestřáb vysoko ve vzduchu, postřehne ostražitým okem každý malý předmět hluboko pod sebou na zemi. Jak bystrý musí být zrak ptáka, má-li bezpečně prolétat větvemi, aby s jistotou vléтал do lesa a zase z něj vyléтал! Nesmíme také zapomenout, jak líbezný je zpěv některých ptáků a jak mají mnozí skvělé barvy, což vše je prostředkem jejich radosti a také našeho potěšení z těchto krás.

Jako příslušníci živočišné říše mají ptáci souvztažnost s náklonnostmi různého druhu. Každý jistě usoudí, že nepředstavují náklonnosti k málo oživeným radostem, ale zcela zřejmě

náklonnosti k silné duchovní činnosti různého druhu. Jak čile, ba neklidně se pohybují ptáci, neposedí v klidu ani tak krátce, abychom si je mohli dobře prohlédnout. Tím nám ihned připomenou četné myšlenky, které ustavičně těkají v naší mysli, stále vyvstávající duchovní představy, různé pojmy a ideje, rychle po sobě následující. Svým lehkým přeletováním a svým bystrým okem podobají se ptáci takovým náklonnostem, které slouží k utváření a zjasnění těchto duchovních představ v lidské mysli. (NT 3219, 5149; AO282, 1100; PKN 42)

Když se zamyslíme, že ptáci jsou nejušlechtlejší z létajících tvorů a že jejich zrak je tak obdivuhodně bystrý, pak musíme připustit, že souvztažně odpovídají našemu požitku, kterým nás těší duchovní představy nejušlech-

tilejšího druhu. Tito duchovní ptáci obveselují nejen přírodní smysly, ale jsou to i skutečné obrazy lidského života, obrazy živých, duchovních zájmů člověka. (PKN 69; NT 8764)

Uvažme podivuhodnou sílu ptačího letu, při níž má pták daleký rozhled a spatřuje stále se měnící obrazy. Srovnajme to s rozhledem člověka. Mnohým lidem se nejeví skutečným a jistým nic než pozemské věci, které vidíme a hmatáme. Můžeme však nahlížet a pak i uznat substanciální skutečnost věcí duchovních. Tehdy se vnitřní stavy našich náklonností a našeho myšlení, jakož i duchovní vlivy, stávají pro nás skutečnými stejně jistými, jako naše přírodní okolí, jenže skutečnými mnohem důležitějšími. Na tyto duchovní skutečnosti pak dovedeme myslet jako na věci skutečné a jisté; myšlení v nich nachází substanciální oporu a raduje se z toho, že pozoruje život z tohoto vyššího hlediska, z vnitřní a duchovní stránky. Tak se povznášejí duchovní ptáci ze země do výše.

Myšlení, které obhlédá život z duchovní stránky a chápe něco o duchovních příčinách a všeobecných cílech stvoření, dovede se rozhlédnout do daleka i široka, takže jedním pohledem obsáhne mnohé věci v jejich pravém poměru k ostatním. Takové myšlení, které není vázané jen vnějšími okolnostmi, dovede vnitřním vycitováním pochopit také životní stavy, které jsou zcela odlišné od našich vlastních stavů. Tak čile poletuje duchovní pták a nabývá vyšších představ o mnohých

a různých stupních života. (NT 8764; AO 282, 759)

Může se zdát podivné upozorňovat, že pták se nesmí zaměřovat za koně; a přesto je to třeba, neboť náš zrak je pro duchovní věci zakalen. Rozdíl je zde takový, jaký je mezi nabýváním pojmu o nějakém životním stavu a skutečným dosažením onoho stavu. Kůň představuje sklon zavést nás krok za krokem a namáhavými úvahami do určitého nového stavu, neboli vnést určitý nový živel do našeho života. Pták se o to nepokouší, nýbrž podává nám prostě jakýsi obraz a pojem o nějakém jiném stavu. Můžeme tedy nabýt jakéhosi pojmu o životě v nebi, kde vládne láska k Pánu a k bližnímu; ale uvést svou vlastní mysl do nebeského stavu, to je něco jiného a mnohem obtížnějšího.

Vycitování skutečnosti duchovních věcí a schopnost zaměřit na ně své myšlení jsou u lidí právě tak rozmanité, jako je síla k letu u různých ptáků. Veliký orel se dokáže bez námahy vznášet dlouho a vysoko ve vzduchu a kroužit i slunci vstříc bez oslepení očí. Ušlechtilý pták s takovou silou letu a zraku představuje ty nejsilnější a nejpronikavější druhy náklonností k duchovnímu životu, jež se dovedou co nejvýše vznést nad povrchní jevy a obsáhnout rozumem ty nejjasnější životní náhledy, které se co nejvíce shodují s Božskou moudrostí. (PKN 42)

V knize Izajáše čteme: „Ti, kdo skládají naději v Hospodina, nabývají nové síly; vznášejí se jak orlové.“ (Iz 40,31) To znamená, že se posílí ve chtění

toho, co je dobré, a budou vystupovat k duchovnímu porozumění. (NT 3901; AO 281; AZ 244) Nyní můžeme dokonaleji porozumět žalozpěvu Davida nad Saulem a Jónatou: „Bývali nad orly bystřejší a nad lvy udatnější.“ (2 Sam 1,23) Poukazuje se zde na duchovní porozumění a na sílu, která se dostavuje hned s prvními pravidly Božské pravdy, jestliže byla tato pravidla přijata proto, aby se jimi člověk řídil v životě. (AO 278, 281) Dále: „Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k Sobě.“ (2 Mojž 19,4) Síla vystihnout srozumitelně duchovní pravdy je prostředkem k tomu, abychom se svou myslí vznesli z přírodní temnoty k nebeskému světlu. (NT 8764; AO 281) O péči, kterou má Pán o toho, kdo Mu chce náležet, je řečeno: „Zahrnul ho svou péčí, chránil ho jako zřítelnicí oka. Jako bdí orel nad svým hnízdem a nad svými mláďaty se vznáší, své mláďě bere a na své peruti je nosí, tak Hospodin sám ho vedl.“ (5 Mojž 32,10–12) Toto místo v Písmu svatém popisuje usilování Pána o to, jak by člověka pozvedl, aby chápal duchovní pravdu v nebeském světě, a jak mu k tomu udílí schopnost ze Svě vlastní rozumnosti. (AO 281, 283)

Když chápeme, že orel představuje nejvyšší a pronikavou duchovní sílu lidského myšlení, pak dovedeme také snadno nahlédnout, jak v nejvyšším smyslu může být orel obrazem vševedoucnosti Pána a Jeho vždy bdělé péče o nás. Jak krásný to obraz božské bdělosti Pána nad námi – ušlechtilý a statný pták se vznáší nad zemí a po-

zoruje vše, co se děje dole! Jan viděl čtyři zvířata uprostřed a kolem trůnu. „Čtvrtá [bytosť] byla podobná letícímu orlu.“ (Zj 4,7) Tímto způsobem byla vyjádřena Božská obezřetnost, prozřetelnost a dozírání na všechny věci. (AO 281; AZ 245; NT 3901)

Když se na jiných místech mluví o orlech jako o ptácích zlých, pak se jimi obyčejně myslí supi, kteří znázorňují náklonnosti k nečistým a zlým myšlenkám. Takových myšlenek se shromažďuje velké množství tam, kde je duchovní život mrtev. „Kde je mrtvola, tam se slétnou i supi“⁽¹⁾ (L 17,37; NT 3900, 3901; AO 281)

Proti orlům mají mnozí ptáci poměrně krátká křídla, a proto v letu často odpočívají a nikdy se nevznosí vysoko nad zemí. Ti jsou také souvztažní s náklonnostmi k myšlení o stavech lidského života, ale jsou to myšlenky, které nejdou nikdy do hloubky a nepozvedají se k vyšším abstraktním formám, neboť zůstávají nízko a nedaleko těch forem, v nichž se projevují duchovní vlastnosti v životě společenském a všedním. To jsou malí ptáci myslí, kteří se těší z rychlých a z běžných obrazů lidského života v takovýchto snadno postřehnutelných formách. (PKN 42)

Někteří z drobných ptáků mají skvělé a pestré peří, někteří k tomu ještě rozveselují náš sluch líbezným zpěvem. Tak vyjadřují svou veselost. Dovedou snad šťastné myšlenky mlčet a nehledat své vyjádření? Kdo se raduje z pohledu na šťastné věci lidského života kolem sebe, musí svou radost nějak sdělit jiným myslím a srdím. Sladké

1. Ekumenický překlad – kde bude tělo, tam se slétnou i supi.

zpěvy ptáků a jejich nádherné barvy jsou jen náznaky šťastných myšlenek o vlasti, o přátelství, o vzpruze k činnosti a klidu v občerstvení, které by se měly ušlechtilé projevovat i v zábavách a písních duchovně se obrozujících lidí. (AO 323)

Všichni malí ptáci jsou v Bibli obvykle označeni všeobecným jménem „vrabci“. Péče Pána i o tyto nepatrné vrabce naznačuje, že Pán zná veškeré naše těkavé myšlenky a že se stará i o ně. „Neprodávají se dva vrabci za haléř? A ani jeden z nich nepadne na zem bez dopuštění vašeho Otce.“ (Mt 10,29) „Vždyť i vrabec přístřeší si najde, vlaštovka si staví hnízdo u Tvých oltářů, Hospodine zástupů, můj Králi a můj Bože! (Ž 84,4) To je výkřik vyhnanců v zajetí, pravděpodobně v Babylonii, jejichž myšlenky zalétaly – jako ptáci – k milovaným sáním Pána. (AO 382 konec) Tak se mohou radovat i naše myšlenky, že se dovedou v modlitbě pozvednout k Pánu a tak prodlévat v životě nebe, i když jsme ještě v časnosti. (AO 391)

Příklad, kde ptáci mají špatný význam, napadne každého. Je to v podobenství o rozsěvači: „Padla některá zrna podél cesty, a přilétli ptáci a sezobali je. ...Pokaždé, když někdo slyší slovo ... a nechápe, přichází ten zlý a vyrve, co bylo zaseto do jeho srdce. (Mt 13,4.19) Ptáci jsou zde radosti z nepravého a zničujícího smýšlení, které vnuká zlo a které je příčinou, že Pánova slova upadnou v zapomenutí a zůstávají bez užítku. (NT 788, 5149; AZ 757)

Obzvlášť se musíme zmínit o holubech, jejichž jemnou a něžnou povahu uznávají všichni. Holub a hrdlička jsou mezi ptáky tím, čím je beránek mezi zvířaty. A které náklonnosti odpovídá beránek podle souvztažností? Víme, že nevinné lásce k Pánu a k bližnímu. Holub nebo holubice jsou souvztažní s náklonností k nevinným myšlenkám o pravdě v Pánu a o lásce k bližnímu. (AO 282; NT 10132) Podobnost mezi holubem a beránkem se ukazuje i na ustanoveních židovského zákona o obětech: „Jestliže si nemůže opatřit jehně, ať vezme dvě hrdličky nebo dvě holoubata.“ (2 Mojž 12,8; L 2,42; viz také 3 Mojž 5,7 a 14,21.22) To znamená, že nejsme-li doposud schopni obětovat Pánu nevinnou, věrnou náklonnost, kterou žádá, máme obětovat alespoň myšlenky důvěry a prostoty, a tyto jsou Pánu příjemné pro dobu, než duchovně zesílíme. (AO 314; NT 10132)

„Kéž bych měl křídla jako holubice, uletěl bych, usadil se jinde.“ (Ž 55,7) To je modlitba o vroucí přijetí pravdy o nevinné lásce k Pánu a k bližnímu, abychom mohli být vysvobozeni ze stavů pokušení a mohli dosáhnout stavu pokoje. (AO 282)

Vzpomeňme si na podobenství o popotě, které podává hrozný obraz pokušení. Tam čteme, jak Noe „vypustil holubici, aby viděl, zda vody z povrchu země ustoupily. Holubice však nenašla místečka, kde by její noha mohla spočinout. (...) Čekal ještě dalších sedm dní a znovu vypustil holubici z archy. A holubice k němu v době večerní

přilétla, a hle, měla v zobáčku čerstvý olivový lístek. Tak Noe poznal, že vody ze země ustoupily.“ (1 Mojž. 8,8–11) Člověk má v období temnoty a pokušení pozorovat znamení nevinnosti a po jejím prvním návratu se radovat, že se tím přiblížil k Pánu. (NT 869–892)

„Když byl Ježíš pokřtěn, hned vystoupil z vody, a hle, otevřela se nebesa a spatřil Ducha Božího, jak sestupuje jako holubice.“ (Mt 3,16) Křest znamená, že z Lidství Pána bylo odkládáno postupně vše, co bylo ze zděděné přirozenosti lidské. Po každém takovém úsilí na Něj sestupovaly další nové dary božské nevinnosti s blaženým uvědomováním si nových možností, že se nevinnost projeví i mezi lidmi v jejich životě. Holubice obzvlášť znázorňuje radost z toho, že oslavením lidství Pána je nyní umožněno, aby se v životě lidí uskutečnily tyto nevinné stavy. (PKN 144; NT 870; P 51)

Další pták, o němž se Bible vícekrát zmiňuje, je krkavec (havran). Toto jméno nám na mysl nepřivede ani skvělé peří, ani sladký zpěv, spíše čern jako barvu krkavce. Je to také pták váhavý, bez příjemného hlasu a poněkud škodlivý tím, že usmrcuje menší slabá zvířata. Tyto vlastnosti nepoukazují k tomu, že by duchovní krkavec měl znamenat náklonnost k moudrému vnitřnímu myšlení. Jeho čern naznačuje nevědomost. Je obrazem nevědomého myšlení těch, kteří buď neměli příležitost se učit, nebo dávají přednost pohodlné nevědomosti o duchovních věcech. (AO 650; NT 4967)

Vzpomeňme si, že Noe, dřív než vyslal holubici, „vypustil krkavce; ten vylétával a vracel se, dokud se vody na zemi nevysušily.“ (1 Mojž 8,7) To je obraz nepravých myšlenek, které se v myslí člověka stále polutují sem a tam, dokud nepřejde doba pokušení. (NT 864–868) Vzpomeňme, jak Elijáš, když utíkal před Achabem, „šel a usadil se u potoka Keritu proti Jordánu. A havrani mu přinášeli chléb i maso ráno a chléb i maso večer. (1 K 17,5.6) Elijáš, jenž statečně hlásal slovo Pána, stál mezi pokleslími izraelity jako předobraz tohoto Slova Božího v jeho prostém, doslovném smyslu.

Když pak v době Pánova příchodu byly předpisy Slova zavrženy nebo aspoň porušeny těmi, kdo měli tvořit izraelskou církev, Pán pečoval, aby se Boží příkázání udržela v myšlení pohanů a prostých, nevědomých lidí. To činil Pán za Svého pozemského života, kdy prostý lid „rád Mu naslouchal“ (M 12,37) a „uvěřil v Něj zástup“ (J 7,48.49; NT 4844)

Pán pečuje o všechny, když se praví, že „zvířatům potravu dává, i krkavcím mláďatům, když křičí.“ (Ž 147,9) Tento verš nás poučuje o péči Pána o ty, kdo jsou v nevědomosti, ale touží po vyučování. (AO 650) Sám Pán vzkázal Svým posluchačům: „Všimněte si havranů: nesejí, nežnou, nemají komory ani stodoly, a přece je Bůh živí. Oč větší cenu máte vy než ptáci!“ (L 12,24) Pán vše opatřuje a stará se o veškeré vědomosti, které lidé mohou obdržet o nebeském životě, a právě tam, kde

jsou náklonnosti k přemýšlení o duchovních věcech příliš slabé a nedokonalé, tam pečuje o jejich co nejněžnější vzrůst.

Časopis Times a štěstí

Vydání časopisu Times ze 17. ledna tohoto roku je věnováno předmětu lidské radosti.

Vědci a myslitelé nám dávají podnět k zamýšlení na téma lidského štěstí. Citují Helenu Kellerovou: „Když se zavírají jedny dveře štěstí, otevírají se druhé; často však hledíme tak dlouho na zavřené dveře, že nevidíme ty druhé, které se pro nás otevřely.“

Jiný autor praví: „Neměnné štěstí je nudné; mělo by mít krušné i šťastné okamžiky.“ To člověku připomene učení v Nebi a pekle: „Andělé jsou někdy ve stavu intenzivní lásky, jindy ve stavu méně intenzivní lásky.“ Je mnoho důvodů, proč jejich štěstí není stále intenzivní. Životní rozkoš „by postupně ztratila svou hodnotu, kdyby ji prožívali neustále, jak se děje u těch, kdo jsou vystaveni stejnotvárnému vábení a požitkům“ (NP 158).

Co můžeme dělat, abychom zvýšili naše celkové štěstí? Získávání peněz je zřejmě málo prospěšné tomuto cíli. Slibnou praxí je jednou týdně vědomě spočítat svá pozehnání. Zaměřit svou pozornost na dary, které máme. Myslím na Jákoba u řeky Jordánu, jak se modlí k Bohu: „Nejsem hoden ani nejmenšího ze všech milosrdenství a pravd, které jsi ukázal Svému služebníku“ (Gen 32,10).

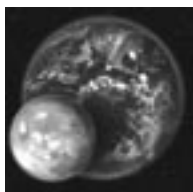
Jedna z otázek položená na titulní stránce tohoto časopisu zní: „Chce Bůh, abychom byli šťastní?“ Zdá se, že článek odpovídá kladně. Spisy E. Swedenborga mají důraznou odpověď na tuto otázku. V Božské prozřetelnosti čteme: „Ten, kdo chce, abychom žili věčně, chce také, abychom žili ve stavu blaženosti. Jaký by byl věčný život bez ní? Veškerá láska touží po dobru druhého – láska rodičů

touží po dobru jejich dětí; láska ženicha a manželka touží po dobru jeho nevěsty a manželky; přátelská láska touží po dobru přátel – proč potom ne Božská láska? A co jiného je toto dobro než rozkoš? A co jiného je Božské dobro než věčná blaženost?“ (BP 324)

Oblíbenou pasáží mnohých je číslo 43 Pravého křesťanského náboženství. „Esencí Lásky je milovat druhé mimo sebe, toužit být s nimi jedno a činit je blaženými ze sebe.“ Tato pasáž dále praví: „Veškerá láska ze sebe vydechuje rozkoš, a Božská láska vydechuje blaženost samu, štěstí a blaho do věčnosti.“

Z redakčního článku v New Church Life, únor 2005

Křížem krážem po povrchu Marsu

Břežnové číslo působivého časopisu *Sky and Telescope* (Obloha a teleskop) obsahuje fascinující článek o průzkumech, které po větší část roku prováděla na martsském povrchu dvě vozidla.

Před osmi lety jsem příliš neočekával, že bychom si mohli tuto planetu tak pečlivě a zblízka prohlédnout. V oné době jsme vydali redakční článek v *New Church Life* nazvaný „Byl na Marsu před dávnou dobou život?“ Poukazovalo se v něm na to, že ačkoli Swedenborg byl schopen vidět očima lidí povrchy planet mimo naši sluneční

soustavu (viz odst. 135 knihy *Země ve vesmíru*), nikdy neviděl povrch Marsu – zřejmě proto, že na Marsu nebyly žádné bytosti, skrze jejichž oči by mohl vidět.

Článek také upozorňoval na to, že vize kamenného ptáka mohla symbolizovat dávné ukončení života na Marsu (červnové vydání 1997, str. 279). Existovala však doba, kdy Mars představoval úplně jinou scénérii? Před lety se zdála přítomnost vody na Marsu nemožnou, avšak při posledních průzkumech se vědci tázali, zda byl Mars

„kdysi mnohem podobnější Zemi, snad bohatý vodu, snad umožňující život“ (str. 42 *Sky and Telescope*).

Byla provedena série pečlivých testů, a my čteme, že „vzhledem k souhrnu nálezů je nevyhnutelným závěrem, že někdy velmi dávno (místo) leželo pod vodou.“ Jak dlouho tam byla voda? „Musela tam být velmi dlouho, snad i milióny let.“ (str. 47).

Z redakčního článku v New Church Life, březen-duben 2005

PŘEHLED ZKRATEK

SWEDENBORGOVÝCH TEOLOGICKÝCH
SPISŮ POUŽITÝCH V ČLÁNCÍCH:

DD – Duchovní deník (Diarium Spirituale)

AO – Objasněná Apokalypsa (Apocalypsis Explicata)

AZ – Zjevená Apokalypsa (Apocalypsis Revelata)

BLM – Božská Láska a Moudrost (De Divino Amore et de Divina Sapientia)

BK – O bílém koni (De Equo albo)

BP – Božská Prozřetelnost (De Divina Providentia)

L – O lásce (De Charitate)

ML – Manželská Láska (De Amore Coniugiali)

NJ – Nový Jeruzalém a jeho nebeská nauka (De Nova Hierosolyma et ejus

Doctrina Caelesti)

NP – Nebe a peklo (De Caelo et Inferno)

NT – Nebeská tajemství (Arcana Caelestia)

PKN – Pravé křesťanské náboženství (Vera Christiana Religio)

P – O Pánu (Doctrina de Domino)

PS – Poslední soud (De Ultimo Iudicio)

SDT – Styk duše s tělem (De Commercio Animae et Corporis)

SS – O Písmu svatém (Doctrinae de Scriptura Sacra)

V – O víře (Doctrinae de Fide)

ZV – Země ve vesmíru (De Telluribus in Mundo Nostro Solari)

Ž – O životě (Doctrina Vitae)

SEZNAM KNIH DOSTUPNÝCH V ČESKÉM JAZYCE:

Božská Láska a Moudrost, E. Swedenborg: filozoficko-náboženská pojednání o podstatě Boha, stvoření a lidstva v pojmech Božské Lásky a Moudrosti, což jsou dva základní aspekty Božské podstaty a dvě základní kosmické síly. To činí z díla nejabstraktnější a nejfilozofičtější z autorových zralých teologických spisů. Práce předkládá obraz bezmezně milujícího Boha, jenž je stejnou měrou přítomen s každým a v každém. 270 s., brož., 200 Kč

Nauky, E. Swedenborg: tři knihy obsahující pět Swedenborgových nauk pod názvy: O životě a lásce (163 str., cena 130 Kč), O Písmu svatém (105 str., 100 Kč) a O Pánu a víře (160 str., cena 130 Kč). Prodejné samostatně i jako celek – v případě objednávky všech tří knih (360 Kč) bude přidána zdarma ozdobná kazeta na celý soubor a dle zájmu buď knížka Hledání smyslu, krátká verze knihy Nebe a peklo nebo ročník 2000 časopisu *Arcana*.

Příběhy z duchovního světa, E. Swedenborg. Nová publikace je souborem příběhů, kterými autor doprovázel některá svá teologická díla. Více než sto unikátních příběhů popisuje události, se kterými se Swedenborg setkal na svých cestách do světů běžnému člověku nepřístupných. 450 str., brož., ilustr., 200 Kč.

Nebeské město, E. Swedenborg. Překlad díla Nový Jeruzalém a jeho nebeská nauka. Jedna z méně rozsáhlých prací, jež shrnuje třináct nauk obsáhleji rozvinutých v jeho ostatních dílech a skýtá celistvý průřez učením autora. Vydalo nakl. Onyx, brož., 100 str., 100 Kč.

Styk duše s tělem a O bílém koni v Apokalypse, E. Swedenborg. Dvě kratší pojednání. Ve Styku duše s tělem se autor zabývá odvěkou filozofickou otázkou vzájemného působení duše a těla. Spis O bílém koni dokazuje, že za doslovným zněním Bible se skrývá vnitřní, symbolický význam. 80 str., brož., 100 Kč.

Manželská láska, E. Swedenborg. V tomto pojednání o lásce Swedenborg učí, že pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou trvají dále po smrti a že manželství existuje i v nebi. Na zemi uzavřená manželství, která nejsou opravdová, však nepokračují. Ty dvojice, které patří k sobě, spolu zůstanou, ostatní se rozejdou po vlastních cestách. Zkrácené vydání, brož., 166 str., 130 Kč.

Nebe a peklo, E. Swedenborg. Doprodej vydání staršího překladu rev. Janečka tohoto nejznámějšího Swedenborgova díla. 546 str., brož., cena 100 Kč. (V současnosti k dispozici pouze zkrácená verze - cena 40 Kč.)

Tajemství víry. Úryvky z šesti stěžejních Swedenborgových děl: Pravé křesťanské náboženství, Nebeská tajemství, Božská láska a moudrost, Božská prozřetelnost, Manželská láska a Nebe a peklo. 99 str., 100 Kč.

Hledání smyslu, L. Máchová. Drobná knížka hovoří o podstatě Swedenborgova učení a hledá odpovědi na otázky, které si lidé kladou o Bohu, smyslu své existence apod. 86 str., 50 Kč.

Pohledy do tajemství Bible, J. S. Mařík. Kniha přibližuje čtenáři vnitřní smysl Bible. Autor v 770 heslech postihuje ve zkratce nejen význam obecně známých biblických citátů, ale zvláště ta místa, jež se neinformovanému čtenáři mohou zdát z hlediska exaktního poznání rozporná. 546 str., 200 Kč.

Život Emanuela Swedenborga. Brožura seznamuje se základními životopisnými údaji i s vědeckou a politickou kariérou švédského teologa. Stručně charakterizuje jeho teologické knihy. 31 str., 6 čb. obr., 25 Kč.

Publikace lze zakoupit ve vybraných knihkupectvích nebo objednat na adrese: L. Máchová, Nad Rybníkem 2999, 73801 Frydek-Místek, tel. 608744520, email: machova@c-box.cz.

ADRESA REDAKCE UVEDENÁ V TIRÁŽI OBÁLKY JIŽ NEPLATÍ!